КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширамиз

ЖИЗЗАХЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР, ХУШ КЕЛИБСИЗ!

ДЎСТЛАРИМИЗ МАСЛАҲАТЛАРИГА АМАЛ ҚИЛИБ, ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРАЙЛИК, ЙИҒИМ—ТЕРИМГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 159 (6763).

11 АВГУСТ ЧОРШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

Тошкент—Жиззах

ПАХТАКОРЛАР, ЕНГ ШИМАРИНГ

Поёнсиз далаларда, миллион-миллион кўсакларда олтин дурдоналар пишиб етилмоқда. Деҳқон меҳри, қалб қўрига тўйган бўлиқ ва серҳосил кўчатларда дастлабки чаноқлар ўз миришкорига жилмайиб боқмоқда.

5 миллион 300 минг тонналик улкан хирмон яратиш учун фидокорона меҳнат қилаётган республикамизнинг азамат пахтакорлари сафида пойтахт областининг заршунослари ҳам бу йил мўл ҳосил етиштирдилар. Она-Ватанга 450 минг тонна пахта етиштириб бериш мажбуриятини олган марду майдон баҳодирларимиз кечаю-кундуз фидокорона меҳнат қилиб, гектарларнинг тўлиқ бўлишини, ҳар бир тупда ҳозирданоқ 10—12 тадан бўлиқ кўсаклар етишишини таъминладилар. Улар ҳар бир кундан унумли фойдаланиб, август ойини ҳосилга-ҳосил қўшишда зарбдор ой деб эълон қилдилар. Янгийўл, Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Оққўрғон, Чиноз ва бошқа районларнинг пахта далаларида ғўзани суғориш, культивация қилиш, ҳашарот ва ёввойи ўтларга қарши кураш қизғин давом этмоқда. Колхозчи ва совхоз ишчиси йиғим-терим бошлангунга қадар парваришни сусайтирмай, гулга-гул, кўсакка кўсак қўшиш учун бутун имкониятларини ишга солмоқда.

Колхоз ва совхозларда ғўза парвариши қизғин давом этаётган ва ҳосил йиғим-теримига тайёргарлик ишлари кучайтириб юборилган шу долзарб пайтларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1976 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Бу қарорда республика партия, совет, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари, колхозлари, совхозлари ва корхоналари пахта етиштиришни кўпайтириш ҳамда 5 миллион 300 минг тонна пахта тайёрлаш, ҳосилнинг камида 3 миллион тоннасини машиналар билан териб бериш юзасидан беш йилликнинг биринчи йили учун олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашда катта ташкилотчилик ишларини олиб бораётганликлари алоҳида таъкидланади.

Областимизнинг колхоз ва совхозлари, партия, совет ва хўжалик ташкилотлари бу қарорни зўр қониқиш билан кутиб олдилар. Улар партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигига жавобан пахта етиштиришни янада кўпайтиришни ўз олдиларига асосий мақсад қилиб қўйдилар. Ваъдасига вафодор, лабзи ҳалол, баҳодир пахтакорларимиз ғўзаларнинг намунали парвариш қилинишини таъминладилар, уларнинг нормал ривожланиши ва мўл ҳосил тўплашини таъминладилар. Илғор хўжаликларда йиғим-теримга аллақачонлар пухта тайёргарлик кўриб қўйилди.

Областимизнинг колхозлари, совхозлари ва районлари ўртасида ўтказилган ўзаро текширишлар, қардош озарбайжонлик ҳамда мусобақадош Жиззах области пахтакорларининг текшириш якунлари шу нарсани кўрсатдики, бир қанча хўжаликлар ва районларда ғўзаларни парвариш қилиш, янги ҳосилни териш ва тайёрлашга ҳозирлик кўришда бир мунча камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Бекобод, Пискент, Бўка ва бошқа районларнинг айрим колхоз ва совхозларида бундай аҳволни кўриш мумкин. Группа усулида, кечаси суғориш ҳамма жойда ҳам ташкил қилинмаган. Сувнинг исроф бўлишига йўл қўйилмоқда. Баъзи жойларда культивация вақтида ўтказилмай, зараркунандаларга қарши кураш сусайтириб юборилган. Область партия комитети яқинда бўлиб ўтган бюро мажлисида бир қатор районлар ва хўжаликларда пахта териш машиналари ва бошқа техникалар ремонти, тайёрлов пунктлари ва пахта заводларини янги ҳосилга тайёрлаш ишлари белгиланган муддатларда бажарилмаётганлигини алоҳида қайд қилиб, районлар, колхоз ва совхозларининг раҳбарларини жиддий огоҳлантирган эди. Афсуски, танқид остига олинган жойларда ҳалигача жиддий ўзгариш ясалганича йўқ. Кўпгина колхоз ва совхозларда дефолиация ўтказиш учун аэродромлар ва трактор аппаратларини тайёрлаш, йўлларни, кўприклар ва хирмонларни, майдончалар, тарози хўжалигини ва дала шийпонларини ремонт қилиш пайсалга солинмоқда.

Ҳар бир район, колхоз ва совхоз йил бошида пахта етиштириш юзасидан юксак социалистик мажбуриятлар олган. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети район ва хўжалик раҳбарлари эътиборини ана шу мажбуриятларни сўзсиз бажаришга қаратди. Бунинг учун колхоз ва совхозларда, бўлим ва бригадаларда ғўза парваришини ҳеч сусайтирмай мўл ҳосил тўплаш, агротехника ишларининг бутун комплексини август ойида ўтказиш, йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўриш, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ва мутахассислари ўртасида ташкилотчилик ишларини янада кучайтириш лозим. Ҳамма ерда пахта териш техникасини ремонт қилиш суръатларини кучайтириш ва сифатини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирларни белгилаб чиқиш ва амалга ошириш керак. Пахта териш машиналарини, транспорт тракторларини, прицеплар ва погрузчиклар, пахта подборшчиклари, кўрак чувиш ва кўрак териш машиналарини тайёрлашни 20 августдан кечиктирмай тўла тугаллаш зарур. Аэродромларни тайёрлаш, дефолиантларни ташиб келтириш, кадрларни комплектлаш ва ўргатиш, асфальтланган майдончаларни, тарози ва кўприкларни ремонт қилишни ўз вақтида тугаллаш зарур.

Областимиз колхоз ва совхозларида мусобақадош Жиззах областининг қишлоқ хўжалиги ходимлари ўзаро текшириш ўтказмоқда. Улар ғўза парвариши ҳамда йиғим-теримга тайёргарлик соҳасида қилинаётган ишларни синчиклаб кўздан кечирмоқдалар, қимматли маслаҳатлар бериб, ишимиздаги камчилик ва нуқсонларни кўрсатмоқдалар. Мусобақадошларнинг дўстона ёрдам ва маслаҳатларига ҳамма ерда амал қилайлик. Олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун янада ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилайлик.

Район партия, совет ва хўжалик ташкилотлари пахтакорлар ўртасида оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишларини юксак поғонага кўтаришлари керак. Илғор хўжаликлар, бригада ва бўлимларнинг, 50—55 центнерчи азамат пахтакорларнинг ватанпарварлик ташаббусларини кенг қанот ёйдириб, бу йил барча хўжаликларнинг план ва мажбуриятларни тўла адо этишига эришайлик. Қолоқ хўжаликлар, бригада ва бўлимлар бор. Айрим жойларда паст ғўзалар мавжуд. Бунга жиддий эътибор қилиб, қолоқларнинг бўлмаслигига, ҳамма ерда бўлиқ ғўзалар етиштиришга эришайлик.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарорида бундай дейилади: партия, совет, комсомол, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари, колхоз ва совхозлар КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун механизаторлар, колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пахта теримига ўз вақтида ва юқори сифатли тайёргарлик кўриб, уни муваффақиятли ўтказишини таъминлайдилар, давлатга 5 миллион 300 минг тонна пахта топшириш юзасидан, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш юзасидан бутун чораларни кўрадилар.

Пахтакорлар улкан ишларга енг шимаринг.

ЖИЗЗАХЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ДАЛАЛАРИДА

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК

Хўжалик эришаётган ҳар бир ютуқда колхоз ишлаб чиқаришининг ветеранлари, хусусан машҳур пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Ортиқовнинг роли каттадир. Шунинг учун ҳам меҳмонлар «Ленинизм» колхозида бўлганларида биринчи қадамни меҳнат шон-шуҳрати музейи залларини айланишдан бошладилар.

— Бундай музейнинг ҳар бир колхозда бўлганига нима етсин,— дейишди улар, —у одамларни ўтмишни эслашга, меҳнатни қадрлашга, бугунги турмушимизнинг қадр-қимматига тўла тушуниб етишга даъват этади.

Шундан сўнг улар колхоз далаларини кўздан кечира бошладилар. Янгийўл районидаги бу хўжалик ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида юксак мажбурият олган. Ҳар гектаридан 45 центнердан, жами бўлиб 5400 тонна пахта етиштириш учун бел боғлаганлар. Ана шу мақсадда эрта баҳордан буён фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Чигит экиш ва ғўза парваришида илғор усуллар кенг жорий этилмоқда. Кўпгина бригадалар янги ташаббус билан чиқдилар. Улар ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар.

Меҳмонлар эллик центнерчи Фарида Абдураҳмонова бригадаси пахтазорларини синчиклаб кўздан кечирдилар. Бу бригадада 60 гектар ерда ғўза ўстирилмоқда. Ҳар туп ғўзада ўртача 8—10 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин эди.

— Ҳозиргача,— дейди бригада аъзоси Ниғмат Ризаев,— ғўзаларимизни саккиз марта культивациядан чиқардик. Тўрт марта озиқлантирилди. Охирги озиқлантириш шарбат усулида берилди. Шу кунларда бешинчи сувни қуймоқдамиз. Қаторларда жилдираб оқаётган оби-ҳаётни кузатган меҳмонлар сувчилардан Сулаймон Мадалиев, Нортожи Мухиддинов, Юсуфжон Ҳамзалиев сингари миришкорларнинг ишидан мамнун бўлдилар. Тракторчи Ғаффор Исомов ҳам культивацияни ўз вақтида ва сифатли ўтказганлиги кўриниб турибди.

Колхознинг Эргаш Қурбонбоев бошлиқ 10-бригадаси ҳам эллик центнерчилар сафига қўшилган. Бу бригадада ҳам ғўзаларнинг ривожи, ҳосил тўплаши дуруст.

— Зиммага олинган юксак мажбуриятни бажариш учун парваришни сира ҳам бўшаштирмаслик керак,— дейди Мирзачўл район партия комитетининг иккинчи секретари Болтабой Юсупов,— ишларингизга омад тилаймиз.

Колхознинг Ўлжабой Исроилов бригадаси аъзолари ҳам мусобақа пешқадамларидан ҳисобланади. Бу бригада далаларида бўлган мусобақадошлар ғўза парваришида илғор методлар моҳирлик билан жорий этилаётганлигини —шунинг учун ҳам ғўза туплари бақувват, серҳосил бўлиб ўсаётганлигини алоҳида қайд қилдилар. Ҳар гектар ерда ўртача 130 минг туплан кўчат бор. Механизациядан оқилона фойдаланмоқдалар. Бу бежиз эмас, Ўлжабой ака бир неча йил колхозда механизатор бўлиб ишлади. Бу йил эса уни бригада бошлиғи қилиб тайинладилар. Уста механизатор ишончни оқлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

— Биз ҳар бир ишни тажрибакорлар, мутахассислар маслаҳати билан олиб борамиз,— деди у,— экишдан олдин йиллик нормадаги азотнинг 50 процентини ерга солганмиз. 25 июнда ғўзани озиқлантиришни тугаллаганмиз, Шоналай бошлагандан сўнг ҳар гектарига тўрт тоннадан қўй қийи солишга киришдик. Ўтган йили ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олинган эди. Бу йил кам деганда 50 центнерни мўлжаллаб турибмиз.

Социалистик мусобақа — умумий юксалишга эришишнинг муҳим омилидир. Бу иш колхозларда қандай ташкил этилган. Меҳмонлар ана шу масала билан ҳам қизиқдилар.

Мана, «Интернационал» колхози дала шийпони. Шийпон турли плакатлар билан безатилган. Хўжаликнинг, район пахтакорларининг зиммага олган мажбуриятлари кўзга кўринарли ерларга осиб қўйилибди. Мусобақадошлар бу ердаги бир тажриба билан қизиқиб қолдилар: деворга иккита рўйхат қўйилган. Уларнинг бирида колхозчиларнинг кундалик бажараётган ишлари акс эттирилган, яна бир рўйхатда эса бир ойда кимнинг қанча маош олаётганлиги ёзиб қўйилган.

Булар —колхозчи меҳнатининг ойнаси. Рўйхатга қараб кимнинг қандай меҳнат қилаётганлигини, деҳқоннинг ўртача ойлик маоши қанчаданга тўғри келаётганлигини билиб оласиз. Бу — катта сафарбар этувчи аҳамиятга эга бўлмоқда.

— Социалистик мусобақани ташкил этишнинг энг мақбул усули экан,— дейди Мирзачўл районидаги Султон Сегизбоев номли совхоз партия ташкилотининг секретари Ҳаким Номозов,— биз, албатта, ўз хўжалигимиз коммунистлари ўртасида бу масалани муҳокама қилиб, сизларнинг тажрибангизни ҳар бир дала шийпонида оммалаштиришга ҳаракат қиламиз.

Унинг гапларини ҳамроҳлари ҳам қўллаб-қувватладилар.

Мусобақа чиндан ҳам яхши натижалар бераётганлигини улар, бригадаларда бўлиб, трактор паркини айланганларида хис этиб, мамнун бўлдилар. Ҳайриддин Отаев, Шабон Азизов сингари ўртоқлар бошлиқ бригада миришкорлари ҳам пахта, ҳам канопдан мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Бу йил деярли 95 процент ҳосилни машинада териб олишга аҳд қилганлар. Мавжуд техника, жумладан 30 та терим машинаси тахт қилиб қўйилибди.

Ўша куни мусобақадошлар, шунингдек райондаги Калинин номли, Ленин номли, Ҳамроқул Турсунқулов номли, Назарали Ниёзов номли, Фрунзе номли колхозларда бўлиб, мусобақа шартларини бажариш учун қандай кураш олиб борилаётганлиги билан танишдилар.

Бу йил янгийўлликлар она-Ватанга 40 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга, ҳар гектаридан олинадиган ҳосилдорликни 38 центнерга кўтаришга аҳд қилганлар. Ҳаммаси бўлиб 13 минг тонна уруғлик пахта етиштирилади. Келгуси йилдан бошлаб Янгийўл райони областдаги хўжаликларни уруғлик чигит билан тўла таъминлаш имкониятига эга бўлади.

Мусобақадошлар хўжаликларда бўлганларида йиғим-теримга тайёргарлик қандай бораётганлиги билан ҳам қизиқдилар. Улар кўпчилик хўжаликларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1976 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисидаги қарори асосида иш қизитиб юборилганлигини кўрдилар.

Мусобақадошлар ютуқларни қайд қилиш билан бирга дўстона маслаҳатлар бердилар. Зиммага олинган мажбурият юксак. Бу мажбуриятни сўзсиз бажариш учун ғўза парваришини йиғим-теримга тайёргарлик билан қўшиб олиб бориш лозим. Культивацияни тўхтатмаслик керак. Ҳар бир картанинг шароитини, ғўзанинг талабини ҳисобга олиб, суғоришни давом эттириш лозим. Шу кунларда агроном энтомологларнинг зиммасига алоҳида масъулият юклатилади. Улар далаларни синчиклаб кўздан кечириб боришлари, ҳашарот тушган карталар аниқланган тақдирда дарҳол унга қарши кураш чораларини амалга ошириш лозим. Ана шундагина ҳар бир колхоз, бригада, звенода етиштирилган ҳосил тўла сақлаб қолинади, кўсакларнинг эрта пишиб етилиши, йиғим-теримнинг барвақт бошланиши учун шароит яратилади.

Н. РИХСИЕВ.

Суратда: мусобақадошлар «Ленинизм» колхози далаларида.

А. Абалян фотоси.

ИПАК ПАХТАГА МАШИНА

«Союзхлопкомаш» бирлашмасида ипак пахта толасини ажратадиган янги хил машина ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Бу янги машиналар анча тезроқ режимда ишлайди, натижада иш унуми 30 процент кўпаяди. Чигит ажратишда қўлланган махсус амортизация қурилмалари толанинг табиий хоссаларини сақлаб қолишга имкон беради. Янги машинада аввалгисида бўлган баъзи узелларни кўрмайсиз. Масалан, каноп узуқ-юлуқларини илиб оладиган қўпол деталлар олиб ташланди. Республикада пахтани қоп-қанорсиз ташиш жорий этилиши муносабати билан шу узелга ҳам зарурат қолмади.

Шу йил бирлашманинг бош корхонаси — «Ўзбекхлопкомаш» заводи янги хил машинадан 130 тасини ишлаб чиқаради. Натижада ишлаб турган заводлар машина-ускунасининг учдан бир қисмини янгилаш мумкин бўлади.

(ЎзТАГ).

САНОАТЧИЛАР: ДЕҲҚОНЛАРГА ЁРДАМНИ КУЧАЙТИРАМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Кубань ғаллакорларига юборган мактубида Краснодар ўлкаси меҳнаткашларининг олижаноб намунасини мамлакатимиз деҳқонлари кенг кўламда қўллаб-қувватлайдилар, барча совет халқи бу ишга зўр мамнуният билан қўшилади, деб ишонч билдирди.

Ўзбекистонда ҳосил ўрим-йиғимини тезроқ ўтказиш, пахта, шоли, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиш юзасидан зиммага олинган оширилган мажбуриятларни бажариш учун мусобақа кун-сайин кенгайиб бормоқда. Қишлоқ хўжалик техникасини ва эҳтиёт қисмларни барвақт етказиб бериш, пахта ва дон қабул қилиш пунктларини йиғим-геримга сифатли тайёрлаш, уларнинг қайта ишловчи корхоналарни модернизация қилиш дала меҳнаткашларига муҳим мадад бўлади.

Пландан ташқари 80 та машина

Орденли «Ташсельмаш» коллективи қишлоққа оталиқ ёрдами тариқасида пландан ташқари 80 та машина ишлаб чиқарди. Бу катта муваффақиятдир.

Кўплаб ишлаб чиқарилаётган машиналарнинг конструкциясига киритилган ўзгартишлар уларни ишлатувчи ва ремонт қилувчи механизаторларнинг меҳнат шароитини яхшилади.

Шу мавсумда корхонанинг учта янги машинаси— ипак пахта терувчи комбайн билан уруғлик пахтани ярусма-ярус терадиган иккита машина биринчи бор қатнашади. Бош конвейер тайёр бўлгунича, учала хил машина камроқ миқдорда чиқарилиб туради.

ГАГАРИН НОМЛИ СОВХОЗ СОҲИБКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Калинин районидаги Ю. А. Гагарин номидаги боғдорчилик ва узумчилик совхозининг миришкор соҳибкорлари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили — 1976 йилни меҳнатда ажойиб муваффақиятлар билан нишонламоқдалар. Совхоз ишчилари бу йилги мавсумда бепоён боғ-роғларда мўл-кўл мева ҳосили етиштирдилар. Ҳозир совхозда ўртаги мева ҳосилини йиғиб-териб олиш ишлари қизғин бормоқда. Ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида бригадалар ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилган. Бу эса, меҳнат жараёнида ўзининг ажойиб самараларини бермоқда.

Совхоз меҳнаткашлари давлатга мева топшириш йиллик планини муддатидан олдин, 8 августда муваффақият билан адо этдилар. Планда белгиланган 1980 тонна ўрнига 9 августга қадар эл дастурхонига 2020 тоннадан зиёд мева етказиб бердилар.

Совхоз миришкорлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Кубань ғаллакорларига йўллаган мурожаатидан руҳланиб, илгари олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга пландан ташқари яна 2 минг тонна мева-чева сотиш юзасидан янги оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар. Бу ҳар гектар боғ майдонидан 151 центнергача мева хирмони кўтариш демакдир.

Шу кунларда совхозда мева йиғим-терими билан бир қаторда ёш узумзорлар ва ҳосилдан бўшаган боғлар қондириб суғорилмоқда. Чорва қишлови учун мустаҳкам ем-хашак запаси тайёрлаш ишлари юқори суръатлар билан давом эттирилмоқда.

Совхоз коллективи давлатга узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш планларини ҳам муваффақиятли бажариш, Ватанни ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида янги-янги зафарлар билан қувонтириш учун бир ғайратга-ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқда.

МАЖБУРИЯТГА ИККИТА ТУЗАТИШ

«Ташхиммаш» заводининг коллективи ўртоқ Л. И. Брежневнинг краснодарлик деҳқонларга ёзган мактубига жавобан ўзининг социалистик мажбуриятига пахта териш машиналарига запас қисмлар ишлаб чиқариш йиллик планини учинчи квартал охирида эмас, балки сентябрь бошларида бажарамиз, деган тузатиш киритди. Бир ярим ҳафта утар-ўтмас ҳаёт шу оширилган марраларга яна бир тузатиш киритди: заводликлар йиллик программа ҳисобидан охирги запас қисмлар туркумини юборишга тайёрламоқдалар.

Шу корхона машинасозлари асосий маҳсулот — ОВХ—14 пуркагич машинасини ишлаб чиқариш графигидан ўзиб ишламоқдалар. Пахта дефолиациясида (баргини тўкишда) ҳамда шолипояларни десикация қилишда ишлатилувчи шу агрегатларга янги серунум мослама-пуркагич ўрнатилмоқда.

«ЛУНА—24» ПАРВОЗДА

Космик фазони ва қуёш системасидаги планеталарни тадқиқ қилиш программасига мувофиқ Совет Иттифоқида 1976 йил 9 август куни Москва вақти билан соат 18 дан 04 минут ўтганда «Луна-24» автоматик станция учирилди.

Парвоздан асосий мақсад ойни ва ойга яқин фазони илмий тадқиқ қилишни давом эттиришдир.

Ойга парвоз этган автоматик станция ернинг сунъий йўлдоши орбитасидан учирилди. «Луна-24» станцияси парвозининг траекторияси мўлжалдагига яқин.

Телеметрик ахборотларга кўра станциянинг борт системалари ва агрегатлари нормал ишлаб турибди.

Ердаги команда-ўлчов комплекси воситалари станция билан барқарор алоқа қилиб турибди.

Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотни ишлаб чиқмоқда.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ВАРАҚА № 162

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ЗАРБДОР ФРОНТ

Пахтакорлар шу кунларда ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. Ҳар бир гектар ернинг шароитига қараб, ғўза суғоришаяпти, озиқлантириб, культивация қилинаяпти. Хуллас, ҳосилни тезроқ етилтириш учун бутун куч ва имконият сафарбар.

Пахтазорларни айланиб чиққан халқ назоратчилари ютуқларни кўриб қувондилар, ғўзаси қолоқ далаларда бўлганларида ранжидилар. Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхознинг 11-бригадасида 89 гектар пахтазорнинг 16 гектаридаги ғўзалар чанқатиб қўйилган, экиннинг ривожи суст эди. Ҳозир гектарда ғўзаларнинг қалинлиги 80—90 минг тупдан ошмасди. Ҳатто 10 гектар жойда бегона ўт ғўзаларни босиб кетганди.

Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» хўжалигида 140 гектар ердаги ғўзаларга сув қуйилмай қуритиб қўйилаётгани назоратчиларни ташвишга солди. Худди шу колхоздаги 5, 6 бригадаларида бегона ўт ҳамма ёқни тутиб кетган. Чеканка қилиш ҳам кечиктириб юборилган. Районнинг Энгельс номли колхозидаги 5, 12, 13 бригадаларда агротехник тадбирларга етарли эътибор берилмаётгани туфайли ғўзалар секин ўсмоқда. Район бўйича ҳаммаси бўлиб 300 гектарга яқин далада ғўзалар суст ривожланмоқда.

Қуйи Чирчиқ районидаги баъзи хўжаликларда сувчиларнинг етишмаслиги туфайли суғориш ишлари сифатсиз бажарилмоқда. Оққўрғон районидаги хўжаликларда эса чеканка қилишда машиналардан тўла фойдаланилмаяпти.

Халқ назоратчилари область хўжаликларидаги қатор камчиликларни аниқлашгач бу масала район партия комитетларининг бюролари ва халқ контроли комитетлари йиғилишларида муҳокама қилиниб, айбдор кишиларга нисбатан чоралар кўрилди. Область халқ контроль комитети йиғилишида штатсиз қишлоқ хўжалиги бўлими ва район халқ контроли комитетларига барча хўжаликларда агротехник қоидаларга қандай риоя қилинаётгани устидан назоратни кучайтириш топширилди.

ХАТГА ЭЪТИБОР—ЭЛГА ЭЪТИБОР

КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлашни янада яхшилаш тўғрисида» қабул қилган қарорида хатлар омма билан алоқани акс эттирувчи муҳим омил, омманинг ижтимоий-сиёсий активлигини кўрсатиб берувчи восита эканлиги таъкидлаб ўтилган эди.

Область халқ контроли комитети меҳнаткашлар хатлари билан ишлашга алоҳида эътибор бермоқда. Район ва шаҳар халқ контроли комитетларида бу борада эришилган илғор тажрибалар оммалаштирилмоқда, камчиликлар аниқлаб, уни тузатиш йўллари кўрсатиб берилаяпти. Область халқ контроли комитетининг йиғилишида Қуйи Чирчиқ районида юқоридаги муҳим қарорнинг қандай бажарилаётгани кўриб чиқилди.

Қуйи Чирчиқ район халқ контроли комитети меҳнаткашлар хатлари билан ишлашни яхшилаш йўлида маълум ишларни амалга оширмоқда. Кейинги ўн саккиз ой ичида меҳнаткашларнинг 46 та ариза ва шикояти кўриб чиқилди, унинг натижалари маълум қилинди. Шу билан бир қаторда халқ контроли комитети меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқиш, умуман хатлар билан ишлашда бир қатор камчиликларга йўл қўймоқда. Кўпинча текширишлар шошилинч ўтказилади. Камчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари аниқланмайди. Натижалар эса кенг меҳнаткашлар оммасигача етказилмайди.

Область халқ контроли комитети йиғилишида меҳнаткашлар хатлари билан ишлашни янада яхшилаш ,шу жумладан текширишларнинг оммавийлигини таъминлаш, унинг натижалари билан кенг халқ оммасини мунтазам хабардор қилиб бориш, меҳнаткашлар хатлари билан ишловчи штатсиз бюро ишини активлаштириш, уни малакали ходимлар билан таъминлаш, хатлар билан ишлашда барча форма ва методлардан изчил фойдаланиш лозимлиги уқдириб ўтилди.

АКТИВЛИКНИ ОШИРАЙЛИК

Юқори Чирчиқ район халқ контроли комитети халқ назоратчиларининг ўқуви, малака оширишларига алоҳида эътибор бермоқда. Райондаги халқ контроли группаларига 81 штатсиз инспектор бириктилган. Улар назоратчилар билан яқин алоқада бўлиб, ҳар томонлама ёрдам берадилар, жойларда назоратчиларнинг ўқувларини ташкил этадилар.

Маълумки, бу йил халқ контроли группаларида ҳисобот-сайловлар ўтказилгани муносабати билан кўпгина жойларда янги составлар сайланди. Шуни ҳисобга олиб, группа раислари ўқувлари ташкил этилди. Ҳозиргача ўнга яқин семинар ўтказилди, турли темаларда лекциялар, суҳбатлар ташкил этилди, илғор группа бошлиқлари ўз тажрибаларини гапириб бердилар. Бу ўқувларда колхоз, совхоз, саноат ташкилотлари, соғлиқни сақлаш бўйича халқ назоратчиларининг илғор тажрибалари оммалаштирилди.

Область халқ контроли комитети йиғилишида Юқори Чирчиқ район халқ назоратчиларининг бу соҳадаги ютуқлари таъкидлаб ўтилди. Шу билан бирга ўқувчиларнинг янада мазмунли ва изчиллигини таъминлаш, шунингдек назоратчиларни оператив равишда партия ва ҳукумат қарор ва кўрсатмалари билан таништириб бориш, ҳар бир назоратчининг активлигини янада ошириш лозимлиги уқдирилди.

САМАРАЛИ РЕЙДЛАР

Корхонамиз заводлари, фабрикалари, бўлимларида ташкил этилган 65 та халқ контроли группаси ва 147 та халқ контроли пости партия комитети томонидан тасдиқланган планлар асосида рейдлар ўтказмоқда. Бу группа ва постларга 1250 жамоатчи бирлашган. Улар кейинги пайтда юздан ортиқ рейд ва текширувда қатнашдилар. Бўзгина пардозлаш фабрикаси халқ контроли группаси аъзолари кейинги бир ярим йил давомида 1 миллион 710 минг сўмлик хомашёни тежаб қолишга муваффақ бўлдилар.

Маҳсулот сифатини ошириш, иш вақтидан самарали фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш юзасидан ўтказилаётган рейдлар ҳам яхши самара бераяпти. Ҳозир назоратчиларимиз асосий эътиборни йиллик мажбуриятнинг тўла бажарилишини таъминлашга қаратганлар. Яқинда улар ишчилар ўз нормаларини қандай бажараётганликларини текшириб чиқдилар. Шу текширув давомида комбинатда ишлаб чиқариш нормасини 400 га яқин ишчи бажармаётганлиги маълум бўлди. Ҳозир мана шу қолоқларни илғорлар даражасига етказиб олиш учун курашаяпмиз.

Б. САИДАЛИЕВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати ходими.

Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикаси халқ контроли группаси аъзолари ўтказаётган рейдларда маҳсулот сифати алоҳида назоратга олинмоқда. Чеварлар ғайрати билан кейинги пайтда давлат Сифат белгиси олган маҳсулотлар яна ҳам кўпайди. Суратда: попоп цехининг тажрибали чеварларидан Саодат Тохирова [чапдан], Сония Шарафиддинова ва Зуҳра Турсунова янги қўлдан чиққан гулкўрпани кўздан кечиришаяпти. Уч чевар вақти-вақти билан рейдларда ҳам қатнашиб, группа ишини жонлаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

КОНИ ФОЙДА

Бу йил табиий ўтлар кўп бўлди. Назоратчиларимиз табиат инъомидан фойдаланиб, кенг адирларда ўсган барра ўтларни ўз вақтида ўриб олиб, сенаж бостиришга киришдилар.

Илгарилари сенаж учун ўрилган ўтлар майдаланмай бостирилар эди. Кейин уларнинг кўпи нушхўрдга чиқиб кетарди. Назоратчилар бу йил фақат кертиб майдаланган ўтлардан сенаж бостиришга қарор қилдилар. Совхоз раҳбарлари ва мутахассислар ўйлаб кўришса, сенажни бу усулда бостиришдан 10 минг сўм фойда олиш мумкин экан. Бунинг устига яна кўплаб ишчи кучи тежалди.

Назоратчиларнинг таклифи ҳаммага маъқул тушди. Пешма-пеш ўриб келтирилган табиий ўтлар махсус механизмларда майдаланиб, олдиндан тайёрлаб қўйилган траншеяларга бостирилаверди. Кўп ўтмай биз уруғликка қайта ишлов берувчи пультни ҳам реконструкция қилиш юзасидан яна бир таклиф киритдик. Бу таклиф совхозга 11 минг сўмлик соф фойда келтирмоқда.

Хўжалигимизнинг далачилик бригадалари, ферма ва устахоналарда бешта халқ контроли группаси ва 9 та пост ташкил қилинган. Группа ва постларга илғор соҳибкорлар, чорвадорлар ва механизаторлардан 68 киши аъзо қилиб сайланди. Улар саккизта секторга бўлинишиб, халқ хўжалигининг турли соҳалари бўйлаб рейд ва текширувлар ўтказмоқдалар.

Деҳқончилик секцияси аъзолари эрта баҳорда суғориладиган ерлардан фойдаланишнинг аҳволи билан қизиқдилар. Текширув давомида фойдаланилмай ётган 28 гектар ер борлиги маълум бўлди. Дарҳол бу ерлар ҳам текисланиб, чуқур қилиб ҳайдалиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилди.

Шу кунларда группа ва постлар активлиги яна ҳам ошган. Назоратчиларимиз бевосита дала бошида бўлиб пешма-пеш етилаётган нознеъматларни нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ва эл дастурхонига тақдим этиш билан бандлар.

Область халқ контроли комитети совхоз назоратчилари бажараётган ишларини муҳокама қилиб, тўпланган ижобий тажрибаларни маъқуллади. Муҳокама давомида олдимизга янги-янги вазифалар қўйилди. Совхозда меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, қолоқликка барҳам бериш, назоратчилар билим ва малакасини тинмай ошира бориш лозимлиги уқдирилди.

Ҳозир биз ўз ишимизни янги талаблар, янги вазифалар асосида ташкил этмоқдамиз.

Т. ХОЛМИРЗАЕВ,
Калинин районидаги «Бўзсув» совхози халқ контроли группасининг раиси.

АЖАБ САВДОЛАР

ҚОҒОЗДА БОР, АМАЛДА ЙЎҚ

— Оҳангаронликлар ишнинг кўзини билишади-да. Жамғарган озуқаларини қаранг, моллар икки-уч йил ётиб еса ҳам тамом бўлмайди,— деди ҳамроҳимиз район статистика бошқармаси маълумотларига ишора қилиб.

Районнинг поёнсиз адирлари кўп. Бу йил баҳор серёғин келгани учун ҳам табиий ўтлар роса ўзини қўйди. Оҳангаронликлар бундан фойдаланиб, ҳар йилдагидан икки-уч ҳисса кўп озуқа жамғарган бўлишса, ажаб эмас, деб ўйладик ва эртасига чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашда тўпланган тажрибаларни ўргангани Оҳангарон томон йўл олдик.

Йўқ, аҳвол унчалик мақтарли даражада эмас эди. Хўжаликларда ҳисоб-китоб чалкашиб ,озни, кўп, деб ёзиб юборишипти. Район статистика бошқармаси берган маълумот билан оператив ҳисоб-китоб ўртасида 4,5 минг тонна фарқ бор эди. Биргина «Октябрь» совхозининг «қўли чаққон» бухгалтерлари катталарнинг кўзига яхши кўринайлик, деб жамғарилган озуқани 1810 тоннага кўпайтириб ёзишипти. Серго номли совхоз салкам 1000 тонна, Будённий номли совхоз эса 500 тонна кўпроқ хашакни йўқ бўлса ҳам ҳисобга киритиб рапорт берганлар.

Кўзбўямачиликда устаси фаранг бўлиб кетган бу оҳангаронлик ҳисобдонлар «тажриба»си кўп ўтмай қўшни районларга ҳам ёйилди. Оққўрғонликлар ўйламай-нетмай, кўзни чирт юмиб, ҳисобда йўқ 1000 тонна озуқани тайёрланган озуқалар ёнига қўшиб юбордилар. Текширув вақтида пискентликлар 1315 тонна, бўкаликлар 1080 тонна, бекободликлар 1030 тонна озуқанинг ўрнини топиб беролмай қаттиқ изза бўлдилар.

— Рейд материалларини ўзимизда қолдирсангиз,— деб илтимос қилишди Оққўрғон район раҳбарлари.— Кўзбўямачиларнинг танобини ўзимиз тортиб қўямиз. Муҳокама якунларини албатта кейин сизларга маълум қиламиз.

Юқоридаги районларда кўзбўямачилик билан бажарилмаган ишни бажарилди, дейишса, бошқа районларда ғарамлаб қўйилган тоғ-тоғ озуқани кўздан яширишга уринишаётганлиги кишини ажаблантиради. Орджоникидзе, Калинин, Қуйи Чирчиқ районлари хўжаликларида жамғарилган озуқанинг ҳаммаси тўла ҳисобга киритилмаяпти. Биргина Юқори Чирчиқ районида салкам 700 тонна озуқани ҳисобга киритиш ҳисобчиларнинг «эсидан» чиқиб қолибди.

Чамаси бундан манфаатдор шахслар борга ўхшайди. Нияти бузуқ эгри қўлларга нисбатан муросасиз кураш олиб бориш вақти келди.

ПИВОНИ КЎПИРТИРИБ

Бош инженернинг чеҳрасига табассум югурди. Оғзи қулоғига етиб мақтана кетди.

— Планни бажармаган йилимиз йўқ, ука. Ҳар йили қўшимча неча юзлаб бочка пиво ишлаб чиқариб, савдо ташкилотларига жўнатаяпмиз. Пивохўрлар жуда хурсанд биздан. Бир кунда юз бочка чиқарсак ҳам қолмайди. Ўзи қуёш ҳам бизга кулиб боқаяпти-да. Иссиқни қаранг....

Ҳақиқатан ҳам кейинги икки йил давомида Олмалиқ пиво заводи ишлаб чиқариш майдонини кенгайтирмаган ҳолда пиво тайёрлашни анча кўпайтирди. Ўтган йили 419 тонна пиво бочкаларда савдо ташкилотларига жўнатилди. Бу йил 430 тонна алкоголсиз ичимлик тайёрлаш мўлжалланган. Ҳозироқ бунинг 250 тоннадан ортиқроғини пивохўрлар ичиб бўлишди.

— Бочкадаги пиволар атрофида уймалашиб юрган одамларни кўрдик. Лекин бутилкали пиволарни ҳеч учратмадик.

Боядан бери бочкали пиволарни кўкка кўтариб мақтаётган Неъматов тўсатдан жим бўлиб қолди. Энди нимасини ҳам гапирсин? 1974 йилда тайёрланган алкоголсиз ичимликларнинг атиги 54,5 процентини бутилкали пиво ташкил этди. Ўтган йили бу кўрсатгич яна ҳам пасайди. Ҳозир ҳам пиво фақат бочкаларга қуйиб чиқарилмоқда. Ваҳоланки, завод бутилкали пиво чиқариш имкониятига тўла эга.

— Заводда пиводан ташқари лимонад, квас каби салқин ичимликлар ҳам тайёрланади-а?— ўртага яна савол ташлаб қўйдик биз.

Неъматов бадтар қизарди, ўзини уёққа-буёққа ташлаб кўрди. Лекин сирни ошкор қилишни истамади. Гапни яна бочкали пивога бурди.

— Ўтган ойларда пиво планини салкам 104 процент қилиб бажардик. Савдо ташкилотларидан бирорта ҳам рекламация олганимиз йўқ. Шуниси бизни хурсанд қилаяпти.

Завод раҳбарлари пивога маҳлиё бўлиб, лимонад, квас каби ҳаммабоп салқин ичимликлар ишлаб чиқаришга панжа орасидан қараётганликларини Неъматов назоратчилардан яширмоқчи бўлди. Лекин, назоратчиларни ким алдайман деса, чучварани хом санайди, холос. Ўткир кўзлардан ҳеч қандай сир яширина олмайди. Бу гал ҳам шундай бўлди.

Назоратчилар олма лимонади ишлаб чиқариш 65 процент, апельсин лимонади ишлаб чиқариш эса 85 процентда қолиб кетганлигини дарров пайқашди. Ўтган йили планга кирмаган морс ичимлигидан 27,4 минг сўмлик, планга кирган квасдан эса атиги 2,7 минг сўмлик ишлаб чиқарилганлигини ҳам билиб олишди. Шунда улар морсда бир гап бор экан-да, деб қўйишди.

Назоратчилар бош инженернинг кўзини шамғалат қилиб, фонддаги маҳсулотлар тақсимоти, хом-ашё сарфиётини ҳам текшириб чиқишди. Бу соҳадаги бир дунё нуқсонларни кейин завод раҳбарларига маълум қилишди.

Қурилиш соҳасидаги камчиликларни энди гапирмаса ҳам бўлади. Янги пишириш цехи қурилиши учун маблағ ажратилганлигига ҳозир икки йил бўлаяпти. Шу йилнинг ўтган ойларида планда кўзда тутилган 230 минг сўмлик ўрнига атиги 32 минг сўмлик иш бажарилди холос. Янги муддат бўйича цех кузда ишга тушиши керак. Лекин бу аҳволда иш келаси йилнинг кузигача чўзилиб бориши ҳеч гап эмас.

Бош заказчи ҳисобланган завод раҳбарлари эса борига барака қилиб, пивонинг кўпигига маҳлиё бўлганларича бемалол юришипти. Лекин бу юришда улар узоққа боришолмаса керак.

Ж. НОСИРОВ.

ҒЎЗАЛАРИМ

(БОҚИБЕҒАМ БРИГАДИРНИНГ ХИРГОЙИСИ)

Сизни олтин кўза, дейман,
Яхши кийиб, катта ейман.
Лекин менга осилмангиз,
Ишлов бер, деб
шошилмангиз.
Нимжон-нимжон
ғўзаларим,
Менинг олтин кўзаларим
Улфатлардан қочиб бўлмас,
Ухламасам кўнгил тўлмас.
Хуллас, ҳар кун
кайфим тароқ,
Теграңгизни босса янтоқ.
Арз этмангиз, ғўзаларим,
Нозик ниҳол ғўзаларим.
Ғумайларни ошно этиб,
Чанқоқликдан мадор кетиб
Ўссангиз ҳам гўёки сил,
Бизлар учун тўпланг
ҳосил.
Ийқса, менинг ғўзаларим,
Синар бошда кўзаларим.

НАЗОРАТЧИ:

Гар масъуллар парво
қилмай,
Юрт ишини кўзга илмай,
Боқса панжа орасидан,
Эл жирканиб қорасидан
Этар сазо, ғўзаларим,
Берар жазо, ғўзаларим.

Музаффар ТУРОБОВ.

— Кўз тегмасин, жуда ҳам етилибсиз.
— Беғам раҳбарлардан ўргилай. Уларнинг паноҳида ем бўлмай жон сақлаб юрибмиз.

КАТТА КУЧ

КПССнинг тарихий XXV съезди коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини белгилаб берди. Ўнинчи беш йилликда коллективлар зиммасига энг аввало ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш вазифаси юкланди. Халқ назоратчилари белгиланган юксак марраларни муваффақиятли эгаллаш учун бошланган курашда олдинги сафларда бормоқдалар.

Область халқ контроли комитети КПСС Марказий Комитетининг «Латвия ССР халқ контроли органларига партия раҳбарлиги тўғрисида»ги қарорини амалга ошира бориб, шаҳар ва район комитетлари, группа ва постлар ролини ўстириш юзасидан қатор тадбирлар ишлаб чиқди. Шу йилнинг ўтган ярмида область халқ контроли комитети йиғилишларида 39 та масала кўрилди. Бу масалаларнинг аксарияти халқ хўжалигининг турли соҳалари бўйича партия ва ҳукуматимиз қабул қилган қарорларнинг қандай бажарилаётганлигига бағишланди.

Давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, халқ хўжалиги планларининг тўла бажарилишини таъминлаш, мавжуд резервлардан унумли фойдаланиш масалалари Тошкент область халқ контроли комитети звеноларининг диққат марказида турибди.

Текширув ва рейдларнинг сифати энг аввало кадрлар малакасига боғлиқ. Шуни ҳисобга олиб, биз халқ назоратчиларини ўқитишга, улар малакасини оширишга, илғор тажрибаларни оммалаштиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Шаҳар ва районлар халқ контроли комитетлари ҳузурида ўн бешта доимий семинар ташкил этилган. Ҳуқуқ билимлари университетларининг халқ контроли факультетларида 3500 назоратчи билим олмоқда. Бундан ташқари область халқ контроли комитетида ҳар ойда бир марта доимий семинар машғулотлари ҳам ўтиб турибди. Бу машғулотларда шаҳар ва район халқ контроли комитетларининг раислари, область халқ контроли комитети штатсиз бўлим мудирлари ва инспекторлари ўз малакаларини оширмоқдалар. Семинар машғулотларда ижобий тажрибалар оммалаштирилмоқда, тингловчилар партия ва ҳукуматимизнинг муҳим қарорлари билан таништирилиб, айрим текширув якунлари анализ қилинмоқда, галдаги вазифаларни бажариш юзасидан маслаҳатлар берилмоқда.

Ҳозир областимизда бешта шаҳар ва ўн тўртта район халқ контроли комитетлари бор. Корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликларда ташкил этилган 2943 халқ контроли группаси ва 2933 халқ назорат постига салкам 42 минг назоратчи бирлашган. Улар партия ташкилотларининг яқин ёрдамчилари ва ишонган таянчларидир. Оржоникидзе, Оққўрғон районлари, Олмалиқ, Чирчиқ, Янгийўл шаҳарлари халқ контроли комитетлари назоратчилар эътиборини партиямиз XXV съезди талаблари асосида бажарилиши лозим. бўлган вазифаларга қаратиб, қувончли ютуқларга эришмоқдалар.

Ўтган ярим йил давомида Чирчиқ шаҳар халқ контроли комитети группа ва постлар иштирокида 36 та текширув ўтказди. Бу рейдларда 200 дан ортиқ киши қатнашиб, кўз илғамас резервларни қидириб топдилар. Оққўрғон район халқ контроли комитети камчиликларга нисбатан муросасиз бўлм[illegible]а. Комитет ташаббуси билан кейинги пайтда 151 та ҳар хил текширув ўтказилди. Уларнинг 38 таси комитет йиғилишида муҳокама қилиниб, нуқсонларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Янгийўл шаҳар халқ контроли комитети ҳам текширувлар самараси учун курашаяпти.

Дарҳақиқат, текширувлар сифати ва самарасини ошириш халқ хўжалигига катта наф келтиради. Олмалиқлик назоратчилар давлат планларини барбод қилаётган корхоналар бўйлаб рейдлар уюштирдилар. Йўл қўйилаётган камчиликлар рейд давомида конкрет кўрсатиб ўтилди. Орадан кўп ўтмай ишда катта силжишлар сезилди. Эндиликда химия заводи ҳам, 2-темир-бетон буюмлари заводи ҳам ойлик топшириқларини муттасил адо этиб келаяпти.

Лекин Бекобод, Бўстонлиқ, Чиноз районлари халқ назоратчиларининг ишлари ҳозирча бизни қониқтирмаяпти. Улар текширувлар самараси учун курашмаяптилар. Район халқ контроли комитетлари группа ва постлар активлигини ошириш юзасидан тадбирлар белгиламаяпти. Рейдлар кам ва пала-партиш ташкил этилаяпти.

Тошкент область халқ контроли комитети хўжаликларда йўл қўйилаётган камчиликларни тугатиш юзасидан бир қатор текширувлар ўтказмоқда. Ўтган ойларда биз халқ хўжалигининг турли соҳалари бўйлаб қирқдан ортиқ рейд уюштирдик. Текширув якунлари комитет йиғилишларида муҳокама қилиниб, жавобгар шахслар жиддий жазо олдилар.

Бундан буён ҳам биз актив фаолият кўрсатаверамиз. Назоратчилар активлиги қанчалик ошса, нуқсонлар шунчалик камаяверади.

Қ. СОЛИҲОВ,
Область халқ контроли комитети ташкилий бўлим мудири.

ҲАР СОҲА ЭЪТИБОРДА

Хўжалигимиз назоратчилари ўз бурчларига сидқидилдан муносабатда бўлиб, колхоз экономикасини ривожлантиришга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Айниқса, механизациядан рационал фойдаланиш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархни арзонлаштириш, минерал ўғит, ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш учун улар хўжалигимизнинг ҳамма соҳасини назоратга олганлар.

Бу йил 97 марта рейд ўтказишни мўлжаллаган эдик, ҳозиргача салкам 70 та рейд ва текшириш ўтказиб, кўпгина камчиликларни тузатишга муваффақ бўлдик.

Эрта баҳорда чорвачилик ва эртаги экинларни экиш бўйича тузган қўшимча постлар яхши ишлади. Натижада чорва маҳсулдорлигини ошириш, эртаги экинларни ўз вақтида ва сифатли экиш имкони туғилди. Чигит экиш кампанияси давомида ҳам қўшимча постлар тузилди. Улар барча пахтачилик бригадаларининг ишларини ҳар томонлама ўргандилар. Илғор тажрибалар оммалаштирилди. Шу билан бирга айрим камчиликлар ҳам аниқланди. Баъзи бригадаларда меҳнатга норматини бузиб ҳақ тўланилаётгани аниқланди. Бу ишнинг тўғри ташкил этилиши, мутахассисларнинг пухта текширувлари туфайли 4126 минг сўм колхоз пули яна хўжаликка қайтарилди.

Назоратчиларимиз айниқса ғўза парваришида агротехник қоидаларга риоя қилиниши, ғўзалар сифатли суғорилишига эътибор бердилар. Бу текширишларда уста сувчилар актив иштирок этдилар. Исмат Жаматов, Рисқул Эралиев, Малик Қулов каби сувчи-назоратчилар илғор тажрибаларни кўпчиликка ўргатишди. Пахта йиғим-терими мавсумига оз вақт қолди. Шу муносабат билан мавжуд техника тайёргарлигини яна бир бор кўздан кечираяпмиз. Механизаторларнинг ҳуда-беҳудага вақтлари сарфланмаслиги учун эҳтиёт қисмлар, шунга ўхшаш керакли нарсаларни топиб қўйишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Бу йил 300 тонна полиз, 60 тонна карам, 55 тонна сабзавот, 30 тонна олма етказиб бериш мажбуриятини олганмиз. Ҳозиргача 200 тоннадан кўпроқ қовун-тарвуз, 40 тоннадан зиёд олма, 34 тонна карам ва бошқа ёз неъматлари йиғиб олинди. Сўзсиз, бу соҳадаги мажбуриятимизни ошириб бажарамиз. Бу ишда ҳам халқ назоратчилари муносиб ҳиссаларини қўшмоқда.

Парваришни кучайтириб пахта ҳосилдорлигини ошириш шу кунларда ҳар бир назоратчининг дилидаги иш-дир.

Ў. ЙЎЛДОШЕВ,
Бўка районидаги Ильич номли колхоз халқ контроли группасининг раиси.

МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРИШ —ШАРАФЛИ БУРЧ

(ЛУБ САНОАТИ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ОБЛАСТЬ ЙИҒИЛИШИДАН)

Луб саноати областимиз экономикасининг муҳим тармоқларидан ҳисобланади. Унлаб саноат корхоналари коллективлари областимиз лубкорлари етиштирган хом ашёни қайта ишлаб чиқармоқда. Улар тайёрлаётган каноп толалари ва бошқа маҳсулотлар республикамиз, мамлакатимизнинг жуда кўп корхона ва ташкилотларига етказиб берилмоқда. Экспорт қилинаётгани ҳам йилдан-йилга ортиб боряпти. Бу маҳсулотга талаб тобора ошмоқда.

Шуни ҳисобга олиб луб саноати ходимлари бу йил зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Актив йиғилишида ана шу мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги ҳамда 1976 йил каноп ҳосилини қабул қилиш ва қайта ишлашга тайёргарликнинг бориши ҳақидаги масала атрофлича муҳокама қилинди.

Йиғилишда область луб тайёрлаш саноати бирлашмасининг бошлиғи Р. Эргашев шу ҳақда доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар шуни таъкидлашдики, область луб саноати корхоналари коллективлари бу йил ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат-шижоат ва кўтаринкилик билан меҳнат қилмоқдалар. Социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. Шунинг учун ҳам давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятлар шараф билан адо этилмоқда. Ишлаб чиқаришнинг техник-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланяпти.

Ишчи-хизматчилар мавжуд резервлардан унумли фойдаланиш туфайли ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатининг ортишига эришмоқдалар. Кўпчилик корхона коллективлари саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми бўйича етти ойлик топшириқни тўла ва зиёдаси билан бажаришди. Умуман бирлашмада топшириқдагидан ташқари 3 миллион 300 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди. Бу социалистик мажбуриятнинг ана шу муддат учун белгиланган ҳажмидан анча кўпдир.

Асосий маҳсулот ҳисобланган каноп толаси ишлаб чиқаришда дуруст ютуқлар қўлга киритилди. Бу соҳа бўйича план 100,8 процент қилиб адо этилди. Ураш материаллари ишлаб чиқариш кўрсаткичи эса 102,7 процентни ташкил этди. Бундай маҳсулотдан ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 406 минг квадрат метр кўп ишлаб чиқарилди. Кабель калаваси, арқон ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳам тобора кўпаймоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасидаги кўрсаткичлар яхши бўлди. Унумдорлик белгиланганига нисбатан 4,1 процент ортди.

Бирлашмага қарашли қатор корхоналар коллективларининг меҳнат ютуқлари анча салмоқлидир. Айниқса, Тошкент каноп фабрикаси, Янгибозор, Юқори Чирчиқ, Жумабозор, Уяли луб заводлари ишчи-хизматчилари мажбуриятларни бажаришда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Йиғилишда социалистик мусобақани авж олдириш ва унинг янги-янги формаларини жорий қилиш муваффақиятлар гарови бўлаётганлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди. Ҳозирги вақтда корхоналарда мусобақани ташкил этишнинг талай усуллари қўлланиляпти. Узаро шахсий ва коллектив беллашиш кенг йўлга қўйилган. Салкам 4 минг ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходим бу ватанпарварлик ҳаракатининг турли формаларига жалб қилинган. Уч корхона 33 участка ва цех, 128 бригада коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашмоқда. Кўплаб ишчилар бир беш йилликда икки беш йиллик планини, беш йиллик топшириғини тўрт—уч ярим йилда бажариш юзасидан бошланган ҳаракатда фаол иштирок этмоқдалар.

Бу йил умуман луб саноати тарихида ажойиб йил бўлди. Биринчи марта янги хом ашёни қабул қилиш бошланишигача ўтган йилдаги лубни қайта ишлаш тугалланди. Барча луб заводлари ҳозирги вақтда ивитиш сув ҳавзалари ва қуритиш майдончаларидаги хом ашёни қайта ишлашни тамомламоқдалар. Бу янги йил ҳосилини қабул қилиш ва қайта ишлашга пухта тайёргарлик кўриш имконини беради. Тузилган контракция шартномаларига мувофиқ, бу йил колхоз ва совхозлардан камида 300 минг тонна каноп қабул қилиб олинади. Барча луб заводларида янги ҳосилни қабул қилишга яхши тайёргарлик кўриш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Каноп ғарамланадиган майдонлар ремонтдан чиқарилди. Тарозилар, транспортерлар тахт қилиб қўйилди. Лабораториялар кенгайтирилди ва улар янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

Лекин, шунга қарамай бирлашма корхоналари фаолиятида қатор камчиликлар ҳам содир бўлмоқда. Нотиқлар ана шу камчиликларни очиб ташладилар ва бартараф этиш юзасидан фойдали фикр мулоҳазаларини айтдилар. Масалан, Қўрғонча ва Гул луб заводлари тола ишлаб чиқариш бўйича мажбурият уёқда турсин, ҳатто планни ҳам бажаришнинг уддасидан чиқмади. Қўрғонча луб заводида меҳнат унумдорлиги плани ҳам бажарилмади. Солдатск ва Новомихайловск луб заводлари планни бажарганлари ҳолда маҳсулот реализацияси бўйича топшириқларни уддалашолмади.

Яна бир катта камчилик мавжуд асбоб-ускуналардан унумли фойдаланилмаётганлигидадир. Қатор корхоналарда бу соҳа бўйича план кўрсаткичларига ҳам эришилмаяпти. Масалан, бирлашма бўйича титиш-ювиш машиналари 661 машина-соат кам ишлади. Бунинг оқибатида бу машиналарнинг лубдан тола ажратиш вақтидаги унумдорлиги ҳар соатига тўрт килограммгача камайиб кетди. Асбоб-ускуналар кўпинча бефойда тўхтаб қолмоқда. Титиш-ювиш машиналарида у 3,1 процентни, тайёрлаш машиналарида 3,7 процентни ташкил этди. Биргина ана шу нуқсон оқибатида ўтган ярим йилда 639 тонна тола кам олинди. Қатор луб заводларида асосий технологик асбоб-ускуналар қониқарсиз фойдаланилмоқда. Натижада тола 113 тонна кам ишлаб чиқарилди. Юқори Чирчиқ луб заводида 183 тонна, Уяли луб заводида 182 тонна, Кетмонтепа луб заводида 128 тонна тола кам тайёрланди.

Хом ашёни қайта ишлашдан олинаётган тола миқдори ҳам кўнгилдагидек бўлмаяпти. Бу кўрсаткич бўйича ўтган йилгига нисбатан анча юксалиш бўлганига қарамай план нормативи бажарилмаяпти. Узун тола ажратиб олиш план кўрсаткичлари ҳам оқсамоқда. Кўпчилик заводлар бу соҳа бўйича топшириқни уддасидан чиқмаяпти. Айниқса, Тошовул, Гул, Новомихайловск, Кетмонтепа луб заводларида аҳвол яхши эмас. Биргина ана шу камчилик туфайли бирлашма бўйича узун тола ажратиб олиш норматив плани 96,8 процент қилиб адо этилди, холос.

Заводларда маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган маълум ишлар ҳам амалга оширилди. Сифат устидан назорат кучайтирилди, моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг янги тартиблари жорий қилинди. Бунинг натижасида маҳсулот сифати бирмунча яхшиланди. Узун ва калта тола сифатини яхшилашда сезиларли силжишга эришилди. Калта тола ишлаб чиқариш деярли икки баравар камайди.

Лекин, ГОСТ талабларига амал қилмаслик туфайли маҳсулот сифати ҳали ҳам талаб даражасида эмас. Шунинг учун ҳам истеъмолчилардан рекламациялар ҳамон тушиб турибди. Тўғри, ўтган даврда рекламациялар сони икки баравар камайганига қарамай 73 та норозилик хати олинди. 600 тоннага яқин тола сифати истеъмолчиларга маъқул бўлмади. Бунинг натижасида бирлашма 200 минг сўмликдан кўпроқ зарар кўрди.

Янги техникани жорий қилиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ишлари кўпинча ўлда-жўлда қолиб кетмоқда. Масалан, Юқори Чирчиқ луб заводида калта тола тайёрлаш бўйича иккинчи поток линия қурилиши чўзилиб кетди. Солдатск, Янги Ҳаёт ва Янгибозор луб заводларида бундан бир неча йил илгари ишга туширилган узун тола сушилкалари шу вақтгача фойдаланилмаяпти, тола ва титиш чиқиндилари очиқ майдонларда, арқонларга осиб қуритиляпти. Бунинг ўрнига тайёр сушилкалардан фойдаланилса, яхши самара кўрилларди, лекин шу корхона директорлари буни яхши била туриб, тайёр сушилкалардан фойдаланишга киришаётганлари йўқ.

Йиғилиш қатнашчилари «Ташкентзаготлубпром» бирлашмаси корхоналари ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимларига қарата мурожаат қабул қилдилар.

Йиғилишда Тошкент область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Ф. Ғ. Ёқубов нутқ сўзлади.

Йиғилишда область партия комитетининг бўлим мудири О. У. Исҳоқов ўртоқлар иштирок этди.

Сунъий ва табиий чармлар ишлаб чиқариш «Ўзбекистон» бирлашмаси коллективи 1976 йилда пландан ташқари 810 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олиб ишламоқда. Суратда: корхонанинг зарбдор ишчилари коммунист Ёқуб Қобилов ва Тилла Сармонов. Улар ҳозирги кунларда октябрь ойи ҳисобига меҳнат қилишяпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

КАТТА ПРОГРАММАДА

Яқинда Фарғонадаги Максим Горький номли музикали драма театрининг республикада хизмат кўрсатган артист Таваккал Қодиров раҳбарлигидаги бир группа артистлари пойтахт областимизнинг Оққўрғон, Янгийўл, Қуйи Чирчиқ, Пискент, Бўка, Калинин ва Бекобод районлари пахтакорлари ҳузурида бўлиб, катта программада томошалар кўрсатдилар.

Республикада хизмат кўрсатган артистлардан Таваккал Қодиров, Жололхон Охунов, хонандалардан Ҳабибахон Хожинабиева, Мамадали Алиевлар ижро этган қўшиқлар, опа-сингил Фотима ва Зуҳра Қурбонова ҳамда Мамлакат Файзиевалар томонидан ижро этилган рақслар, Зайнобидин Юсупов интермедиялари томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

Р. БАГИРОВ,
Бекобод райони.

ЛЕНИНГРАД САҲНАЛАРИДА

Максим Горький номидаги Тошкент рус академик театри коллективи Ленинградда ўзларининг гастролини бошлади.

Театр коллективи янги саҳналаштирилган М. Горькийнинг «Арафа» пьесаси ленинградлик томошабинларда катта таассурот қолдирди. Улар тошкентлик саҳна усталарининг ўнта спектакли билан танишадилар. К. Симоновнинг «Тириклар ва ўликлар» асари асосида саҳналаштирилган «Жажжи доктор қиз», А. Гельманнинг «Бир мажлис протоколи», А. Вамлисовнинг «Ўтган йил ёзида Чулимскда» спектакллари шулар жумласидан.

Шу пайтгача М. Горький номидаги Тошкент рус академик драма театри коллективининг гастроли А. С. Пушкин номидаги академик драма театрида қизғин ўтаётган эди. Энди гастроль спектакллари 1 августдан 20 августга қадар Дзержинский номидаги Маданият саройи саҳнасида намойиш этилади.

В. ЛОГИНОВ,
Ленинград.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БУХАРЕСТ. Руминиянинг Галац шаҳридаги кемасозлик корхонаси ходимлари 18 ва 8,7 минг тонна ҳажмлик иккита катта денгиз кемасини шу кунларда сувга туширдилар. Шу тариқа улар Руминия фашизмдан озод қилинган куннинг 23 августда нишонланадиган байрами шарафига олинган ўз социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Шу беш йилликда Руминия кемасозлари жами ҳажми 2,5 миллион тонна келадиган 117 та замонавий денгиз кемаси ишлаб чиқариб, ватан флоти сафига қўшадилар.

● ЛОНДОН. Ишсизлик ва пулнинг қадрсизланиши кучайиб бораётганлиги, турмуш даражасининг пасайиши сабабли кўпгина инглизлар яхшироқ турмуш кечириш пайида мамлакатдан кетиб қолмоқдалар. Ўтган ойнинг ўзида 6 минг инглиз фуқароси тегишли муассасаларга мурожаат қилиб, доимий яшаш учун Австралияга кетишга ижозат беришини сўраган. Улар орасида салкам икки минг юқори малакали мутахассис бор. Австралия иммиграция маъмурларининг хабар қилишича, 1975 йилда 17 минг инглиз Австралияга кўчиб келган.

● КОПЕНГАГЕН. Шу йилнинг биринчи ярмида Дания йўлларида 487 киши ҳалок бўлди. Бу — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 14 процент кўпдир.

● ТОКИО. Япония пойтахтининг ҳақ тўлаб ўтиладиган кўчаларига кириб келган ҳамма машиналарнинг ҳайдовчиларига бугун топширилган хабарномада қуйидаги сўзларни ўқиш мумкин эди: «Азият чектирганимиз учун узр, аммо илова қилинган жадвалга биноан ўтиш ҳақи кўпайтирилишига рози бўлишингизни сўраймиз». 12 августдан бошлаб кўчалардан ўтиш ҳақи 20 процент оширилади. Аммо кўчалардан ўтиш ҳақи 25 процент оширилганидан бери орадан ҳали унчалик кўп вақт ўтмаган эди.

● БОГОТА. Латин Америкаси мамлакатларининг ташқи қарзи ўтган уч йилнинг ўзида 30 миллиард доллар кўпайиб, шу йилнинг бошларида 55 миллиард долларга етди. Колумбияда чиқадиган «Сигло» газетаси Америкааро ривожланиш банки президенти Антонио Ортис Меннинг гапига асосланиб шу хабарни босиб чиқарди.

Латин Америкаси мамлакатлари ривожланган капиталистик мамлакатлардан, асосан Америка Қўшма Штатларидан шу қадар кўп қарздор бўлиб қолганлар.

● БАНГИ. Марказий Африка Республикасининг пойтахтида совет фильми ҳафталиги бошланди. Шаҳардаги «Нью-палас» деган энг катта кинотеатрда Совет кинематографиячиларининг «Яккаю-ягона», «Дерсу узала», «Севишганлар тавсифи» ва бошқа асарлари кўрсатилди.

Ҳафталикни очиш маросимида Марказий Африка Республикаси ҳукуматининг аъзолари, республика жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС, 9 август).

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ. Ливанда кескин вазият ҳукм сурмоқда. Ўнг христианларнинг корчалонлари мамлакатда ўт очишни тўхтатиш ва аҳволни нормаллаштириш йўлидаги ҳамма ҳаракатларни барбод қилмоқдалар. Қон тўкишни тўхтатиш ва Ливандаги аҳволни сиёсий бартараф этиш йўлларини қидириш учун тузилган олий Ливан-Фаластин комитетининг мажлиси ўнгларнинг айби билан яна ўтказилмай қолди.

Ливаннинг ҳамма фронтларидаги ўнгларнинг тўхтовсиз давом этаётган сиёсий иғвогарликлари сабабли шиддатли жанглар бўлиб турибди. Яқинда Байрутнинг Набаа районини босиб олган ўнг христиан кучлар бу ерда безориларча ур-йиқит ва хунрезлик қилдилар. Шу районнинг ўн минглаб аҳолиси ўз уйларини ташлаб қочишга ва Ливан пойтахтининг бошқа районларидан бошпана қидиришга мажбур бўлди.

Фаластинлик қочоқларнинг қамал ичида турган Телл-Заатар лагеридаги юзлаб ярадорлар, шу жумладан аёллар, кексалар ва болалар ҳамон нажот кутиб туришибди. Ўнгларнинг қуролли иғвогарликлари сабабли халқаро Қизил Крест уларни лагердан кўчириб олиб кетишни тўхтатишга мажбур бўлди.

(ТАСС, 9 август).

ЕВРОПАДА ҚУРҒОҚЧИЛИК

БОНН. Шу йилнинг ёзидаги мисли кўрилмаган қурғоқчилик ГФР қишлоқ хўжалигига жуда катта зарар етказди. Расмий маълумотларга кўра, зарар 5 миллиард маркадан ошади деб чамаланмоқда. Аммо ГФР деҳқонлар союзи президиумининг раиси К. Хееремаининг айтишича, қурғоқчиликнинг мамлакат қишлоқ хўжалигига етказган зарари 15 миллиард маркага боради.

БРЮССЕЛЬ. Шу йил Бельгияда юз берган қаттиқ қурғоқчилик мамлакатда донли экинлар ҳосилига жиддий зарар етказадиган кўринади. Шу муносабат билан «Либр бельжик» газетасининг ёзишича, мутахассисларнинг маълумотларига кўра, бу йил донли экинлар ҳосили аввалги йилларга нисбатан ўрта ҳисобда 20—30 процент камаяди.

МАДРИД. Маҳаллий метеорология хизматининг маълумотларига кўра, Испаниянинг ҳамма вилоятларида ҳаво жуда исиб турибди. Мамлакатнинг баъзи районларида термометрнинг симоб устуни Цельсий ҳисоби билан 40 градусдан юқорига кўтарилди. Турли вилоятлардан келаётган хабарларга кўра, сув тахчил бўлиб қолган. Баъзи шаҳарлардан маиший ва саноат эҳтиёжлари учун сув бериш чекланган.

(ТАСС, 9 август).

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ЖЕНЕВА. Ҳозирги иқтисодий кризис натижасида 23 та ривожланган капиталистик мамлакатларда хотин-қизлардан етти миллион киши ишсиз қолди. Халқаро меҳнат ташкилоти статистика бўлимининг бу ерда эълон қилинган обзорида ана шулар маълум қилинади.

БЕРЛИН. Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси Жанубий Африка Республикаси халқининг кураши билан ўзининг бирдам эканлигини маълум қилди. Бу ерда тарқатилган баёнотда бундай дейилади: халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси Соуэтода тинч аҳолини қонга ботириб, қаттиқ жазоланган Жанубий Африка ирқчиларининг жиноятларига қарши, шунингдек Жанубий Африка Республикасида террор ва қотиллик сиёсатига қарши, инсон ҳуқуқларининг қўпол равишда поймол этилишига қарши қатъий норозилик билдиради.

КАНБЕРРА. Австралияда ишсизлар кўпайганлиги яна қайд қилинди. Расмий маълумотларга кўра, шу ойда қарийб 18,5 минг киши ишсиз қолган. Мамлакатда ишсизларнинг умумий сони эса, сал кам 316 минг кишига етган. Мамлакатда энг йирик бўлган янги жанубий Уэльсда ишсизлар ҳаммадан кўп — 132 минг кишига етган.

(ТАСС, 9 август.)

Италияда уй-жой масаласи оғирлашиб бормоқда. Бунга асосий сабаб цемент, бетон ва бошқа қурилиш материаллари нархининг кескин ўсишидир.

Кўпгина хусусий компанияларнинг ўзбошимчалиги туфайли пала-партиш қурилган уйларда яшаш учун зарур шарт-шароитлар яратилмаган, кўкаламзорлаштириш масалалари эътибордан четда қолдириляпти. Суратда: Рим районларидан бирида истиқомат қилувчи меҳнаткашларнинг норозилик намойиши.

ТАСС фотохроникаси.

ЯДРО ҚУРОЛИ ЙЎҚОТИЛСИН

ТОКИО, 9 август. (ТАСС). Бугун Нагасаки шаҳрида атом бомбардимони қурбонлари ёдгорлиги пойида ўн мингдан ошиқ киши йиғилди. Ҳар йили бу ерда 9 август куни соат 11 дан 02 минут ўтганида сиреналарнинг чинқироғи ва жомларнинг жаранги 1945 йил уруш тугашидан бир ой олдин Япониянинг шу шаҳрида Американинг атом бомбаси портлашидан ҳалок бўлганларни тирикларга эслатиб туради.

Нагасакида жами 70 мингдан ошиқ киши ҳалок бўлган деб ҳисобланади. Ҳозирга қадар атом ўтида куйиб кул бўлган ва кейинчалик атом радиациясидан нобуд бўлган 50.010 кишининг номи аниқлаб чиқилди. Ўтган йилларда бўлгани сингари бугун ҳам атом бомбардимони қурбонлари ёдгорлигининг пойдеворига кейинги вақтлар номлари аниқланган ҳалок бўлган кишиларнинг ёки ўтган 12 ой ичида атом радиацияси оқибатларидан ўлган кишиларнинг яна бир рўйхати қўйилди.

Нагасаки билан Хиросимада атом бомбардимонини бошидан кечирган кишиларни бирлаштирувчи ташкилотнинг вакили Иосихиро Сугимото бугун бўлиб ўтган тантанали мотам маросимида нутқ сўзлаб бутун планетада ядро қурол-яроғлари тамомила йўқотилиши учун курашувчи кампанияни янада кенгроқ авж олдиришга даъват қилди.

АТЕИСТЛАР ИШЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда «Коммунизм» совхозининг 4-бўлимидаги 1-бригада дала шийпони туш чоғи одатдагидан гавжумроқ бўлди. Бу ерга Тошкентдан бир группа атеист лекторлар меҳмон бўлиб келишди. Улар давра столи атрофида совхоз ишчилари билан фан ва диннинг бир-бирига зидлиги ҳақида суҳбат ўтказишди.

Суҳбатни район партия комитетининг секретари Д. Зарединова бошлаб берди. У районда олиб борилаётган атеистик ишлар ҳақида тўхталди. Шундан сўнг республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи атеист лектор З. Раҳмонзода ерда ҳаётнинг пайдо бўлиши ҳақида илмий ва диний фикрларни тушунтириб берди. Тошкент чет тиллар педагогика институтининг доценти, философия фанлари кандидати П. Ҳамидов ирсият ҳақида диний ва илмий тушунчаларнинг моҳиятига тўхталди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси философия ва ҳуқуқ институтининг катта илмий ходими, философия фанлари кандидати М. Абдурасулов диний ирим-сиримларнинг зарари тўғрисида, «Билим» жамияти область ташкилотининг референти Ж. Мўминов давлатнинг динга муносабати тўғрисида гапириб бердилар. Улар ишчилардан тушган кўплаб саволларга жавоб қайтаришди.

С. МУСТАФОЕВ,
Қуйи Чирчиқ райони.

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

ЭРТА ҚУЗИЛАТИШ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Чўпонлик таёғини ушлаганимга йигирма йилдан ортди.

Бу касбни отамдан ўргандим. Бир неча йил унга ёрдамчи бўлиб юрдим. Пенсияга чиққанларидан сўнг колхоз правленияси отамнинг ўрнига мени катта чўпон қилиб тайинлашни лозим топди.

Тажрибали чўпонлардан билмаганимни сўраб ўргандим. Менга, айниқса Турғун Дадажонов ва бош зоотехнигимиз Шомурод Шоназаровлар кўп фойдали маслаҳатлар бердилар. Колхозимиз раиси Тожибой ака Ризаев ҳар бир ишда чўпонларни қўллаб-қувватлаб туради.

Қўйлар зотини яхшилашга алоҳида аҳамият беряпмиз. Уларни серўт яйловларда тўйдириб боқиш ва ўз вақтида суғориб туриш жониворларнинг семиришида, жунининг сифатини яхшиланишида муҳим роль ўйнайди.

Йилдан-йилга кўрсаткичларимиз яхшиланиб борди. Биринчи йили 100—105 тадан қўзи олинган бўлса, иккинчи, учинчи йиллари ҳар юз бош совлиқдан 115 тага етказиб қўзи ола бошладик. Жун қирқиш планини ҳам ортиғи билан бажариб келмоқдамиз.

Биз бундай ютуқларга қандай қилиб эришмоқдамиз? Аввало шуни айтиш керакки, колхозимизнинг иқлим шароити яйловларда қўй-қўзиларни йил бўйи боқиш имконини беради. Чўпонлар буни тўғри ҳисобга олиб, қўй-қўзиларнинг доимо тўйиб овқатланишига эришадилар.

Бир неча йилдирки, ўзимизга бириктилган отарларда совлиқларни эрта қўзилатишни тажриба қилиб келмоқдамиз. Бу иш январь ва февраль ойларига тўғри келади. Эрта қўзилатишга алоҳида тайёргарлик кўриш лозим: ем-хашак запаси етарли бўлиши, янги туғилган қўзиларни сақлаш учун алоҳида хоналар жиҳозланиши талаб этилади. Ҳар куни қўй-қўзиларнинг аҳволи кузатиб борилади. Агар биронтасининг касалга чалиниб қолганлиги сезилса, дарҳол алоҳида хоналарга ўтказиб қўйилиб, тузалиб кетгунича ўша ерда боқилади.

Қишловга ва қўзилатишга ҳамма нарсани тахт қилиб қўйган эдик. Шунинг учун ҳам яхши натижаларга эришдик. Ҳар юз бош совлиқдан мўлжалдаги 90 ўрнига 120 тадан қўзи олинди.

Хўжалигимизда чўпонларга қилинаётган ғамхўрликдан миннатдормиз. Шунинг учун ҳам ҳар бир чўпон ўз зиммасига олган мажбуриятини ортиғи билан бажариш учун куч-ғайратини аямасдан ишлайди. Мусобақа умумий юксалишимизга ёрдам беряпти. Ҳамкасбларим Турсунбой Мадалиев, Қурбонали Усмонов ва бошқа ўртоқлар ҳам ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида совлиқлардан кўплаб қўзи олдилар. Жун қирқиш ва давлатга сотиш топшириқларини муваффақиятли уддаладилар. Ҳар юз совлиқдан 115—116 тадан қўзи олинди. Чўпон йилнинг ҳар бир фаслида ҳам қўйларнинг яхши семизликда бўлишини таъмин эта олса, албатта, мақсадга эришади. Ёзда биз яйловларни участка-участкаларга бўламиз. Бу участкаларга қўй-қўзилар навбатма-навбат қўйилади. Ҳар бир участкада қўйлар узоғи билан беш-олти кун боқилади. Сўнгги участкада ўтлар товсилганида биринчи участкада ўтлар янгидан ўсиб чиқа бошлаган бўлади.

Отардаги қўйлар ҳар хил. Айримлари жуда дуркун, серҳаракат, ўтнинг сархилини ейишади. Айрим қўйлар эса суст, тапталиб кетган излардан ўтиб боради. Албатта, бундай майдонлардаги ўтни қўй иштаҳа билан емайди. Бунга йўл қўйилмаслик учун чўпонлардан бири отарнинг олд тарафида юриб, қўй-қўзилар ҳаракатини бир изга солиб туради. Айрим тўдаларнинг олдинги ўтиб кетишига йўл берилмайди. Орқа томондаги чўпон эса қолиб кетаётган қўйларни ҳайдаб, умумий отарга қўшиб туради. Бир кунда икки марта суғорамиз.

Кузда ҳам қўй-қўзилар илгаригидан мўлжаллаб қўйилган энг яхши яйловларда боқилади, уларнинг нормал семизликда бўлишига эришилади. Гап шундаки, қўй семиз бўлса, қишловни яхши ўтказади, ундан соғлом қўзилар туғилади.

Мен юқорида қўйларни эрта қўзилатишни тажриба қилиб келаётганлигимизни айтган эдим. Бунинг афзаллик томони шундаки, қўзилар ўтлашга чиққунига қадар ўзини анча тутиб олади, сўнг бу ўтдан яхши фойдаланиб, тез ўсади.

Яйловларда янги типдаги кошарлар қуриб, фойдаланишга топширилди. Чўпон оилалари қулай уйларда яшамоқдалар.

Лекин, ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар ҳам йўқ эмас. Бизнингча маданий яйловлар ташкил этиб, уларни сув билан таъминлаш, қўйчилик фермаларида ишларни тўла механизациялаш тўғрисида ўйлаб кўришнинг вақти келди. Чўпонларнинг маданий ва маиший турмуш шароитини янада яхшилаш учун уларга хизмат кўрсатишни такомиллаштириш даркор.

Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи ярим йиллиги ҳам ўтиб бормоқда. Чўпонлар ҳаётида масъулиятли дамлар яқинлашмоқда. Бу совлиқларни урчитишга тайёргарлик кўришдир. Бу соҳада белгиланган тадбирларни муваффақиятли бажариш учун илғор фан ва тажриба ютуқларидан фойдаланиш лозим.

Т. ДОДАМАТОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинобод» колхозининг чўпони.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

САҲНА ОРТИДАГИ ОДАМ

Саҳнада раққоса хиром этаяпти. У дилни қитиқловчи шўх куйга монанд нафис ҳаракатлари билан томошабинларни ром этган. Прожекторларнинг турли рангдаги нурлари раққосага ва саҳнага ўзгача латофат киритган. Ҳозир ҳамманинг нигоҳи саҳнада, раққоса ва созандаларда.

Миллий рақс ижро этиб, томошабинларни мафтун этган санъаткор орадан бироз вақт ўтгач, саҳнага бутунлай бошқа либосда, чет эл гастролларидан ўрганиб қайтган рақсини ижро этгани чиқди. Бу сафар ҳам томошабинлар ўша раққосанинг нозик ҳаракатларига мафтун бўлиб, уни олқишлашди. Залга йиғилган беҳисоб томошабинлар шу тобда санъаткорнинг рақсига жон киритишга ҳисса қўшган, ҳар қайси халқ ва миллатнинг рақсига монанд либос яратиб берган саҳна ортидаги одамни (костюмер)нинг хизматини хаёлига ҳам келтирмаган бўлиши мумкин.

Санъаткор яратган образ тўлақонли чиқишида театр рассом-тикувчисининг хизмати катта. Бу жиҳатдан «Баҳор» Давлат рақс ансамблининг костюмлар бўйича рассоми З. Куриш санъатини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Бу аёл ўзининг узоқ йиллик самарали ва ижодий меҳнатлари туфайли Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби унвонига ва СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди.

П. П. Беньков номидаги республика бадиий билим юрти ўқувчилари келажакда ана шундай мутахассислар — рассом-тикувчи бўлиб етишадилар. Даврга, миллатга, қаҳрамонга мос ҳамоҳанг, унинг образини очиб беришга хизмат қилувчи кийим-бошлар яратишни ўрганадилар. Рассом ва тикувчи. Ана шу икки касб икки фазилатни бирлаштириш кишидан катта истеъдод талаб этади.

Надежда Бобохонованинг ўзи шу билим юртининг биринчи қалдирғочларидан. Эндиликда у тажрибаларини шогирдларига ўргатмоқда. Ҳ. Раҳимова яратгач Алишер Навоий драмаси қаҳрамонларига аталган уст-бошлар, С. Холиқованинг Мажнун учун тиккан либослари, О. Емельянова, Н. Тахаутдинова, О. Подтележникова ва бошқаларнинг яратган турли халқларнинг кийимлари ижодий изланиш ва машаққатли меҳнат маҳсулидир.

О. АПУХТИН.

СУРАТДА: билим юрти талабалари ўзлари яратган кийим-бошларни намойиш қилишмоқда.

Автор фотоси.

ФУТБОЛ

ҲУЖУМКОР ЎЙИН

Ўтган куни «Пахтакор» мухлислари стадиондан хурсанд бўлиб қайтишди. Тошкентлик футболчилар Орджоникидзенинг «Спартак» командаси устидан йирик ҳисобда ғалаба қозониши билан бирга ҳужумкор ўйин кўрсатишди. Олимпиада сафаридан қайтган Владимир Федоров ҳужумга жон киритди. Учрашувнинг биринчи бўлими бир мунча пассив ва унчалик кескин ўтмаган бўлса, иккинчи бўлимда майдон эгалари шунчалик юқори суръат таклиф этдиларки, меҳмонлар буни қабул қилолмай хатоларга йўл қўя бошладилар.

Ҳамма ҳужумчимиз — Владимир Федоров, Тўлаган Исоқов, Константин Бакланов ва Виктор Чуркинлар бир неча мартадан тўп киритиш имкониятига эга эдилар. Айниқса Чуркин икки марта дарвозабон билан яккама-якка чиқиб, тўп кирита олмади.

38-минутда Евгений Жуков узоқдан тепган тўп рақиб ҳимоячиси С. Бураевга тегиб йўналишини ўзгартирди ва дарвозабон Ю. Гребенюкни доғда қолдирди. Меҳмонлар дарвозасига 75 минутда киритилган Анатолий Могильный тўпи ҳам ҳимоячиларнинг қўпол хатоси туфайли дарвоза тўрига келиб тушди. 69 ва 81-минутларда Владимир Федоров киритган иккита тўп чиройли голлардан ҳисобланади. Айниқса тўртинчи тўпи мухлисларда жуда яхши таассурот қолдирди.

«Пахтакор» 4:0 ҳисобида устун келиб турнир жадвалида яна иккинчи ўринга кўтарилиб олди.

Иккинчи давранинг учинчи тур ўйинлари голларга сероб бўлди. Ҳар бир матчда командалар тўп киритмай майдондан чиқиб кетишмади. Ашхабодда маҳаллий «Колхозчи» футболчилари билан «Терек» ўртасидаги ўйин бугунгача чемпионатнинг рекорд натижасидир. Бунда майдон эгалари Грозний футболчилари устидан 7:0 ҳисобида устунликка эришдилар. «Металлург» командаси эса Риганинг «Даугава» футболчиларини 4:0 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Умуман учинчи тур ўйинлари майдон эгаларининг тўла устунлигида ўтди. Ўнта учрашувнинг еттитасида мезбонлар устун келишган бўлса, уч учрашув дуранг бўлиб тугади. Бирорта команда сафарда ғалабага эриша олмади.

Пешқадам «Нефтчи» Пермда бир очко йўқотди. Боку футболчилари сафардаги учрашувни 1:1 ҳисобида дуранг қилдилар. «Таврия» ҳам «Рубин» билан бўлган ўйинда бир очко билан кифояланди. Ҳисоб 2:2.

Шу турнинг бошқа учрашувлари қуйидагича тугади: «Қайрат» — «Кубань» — 1:0, «Помир» — «Спартак» (Нальчик) 3:1, «Нистру» — «Спартак» (Ивано-Франковск) — 1:1, «Шинник» — АСК — 2:1, «Кузбасс» — «Торпедо» — 2:1.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ўйин	Тўплар	Очко
Нефтчи	22	36—16	32
Пахтакор	22	35—13	29
Таврия	22	37—19	29
Қайрат	21	21—12	27
Спартак (И-Ф)	22	24—22	26
Шинник	21	25—21	24
Торпедо	22	25—21	23
Колхозчи	22	33—35	23
Металлург	22	25—21	21
Звезда	21	24—24	21
АСК	22	21—22	21
Кузбасс	21	22—23	21
Помир	22	20—23	21
Нистру	20	28—24	20
Терек	21	21—30	20
Спартак (Ор)	21	14—25	17
Рубин	22	17—28	16
Даугава	22	21—31	15
Спартак (Нл)	21	16—32	13
Кубань	21	13—30	11

«Пахтакор» футболчилари навбатдаги учрашувни эртадан кейин Краснодарнинг «Кубань» командаси билан ўтказишади. Бу командаларнинг биринчи даврадаги бахси тошкентликлар фойдасига 4:1 ҳисобида тугаган эди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ЯШИЛ ДОРИХОНА

БАРГИЗУБ

Баргизуб кўп йиллик шифобахш ўсимликлардан ҳисобланиб, ўлкамизда кенг тарқалган. Кўпинча у ариқлар бўйларида, боғларда ўсади, шунингдек, қир-адир, тоғларда ҳам кенг тарқалган.

Баргизуб қадимдан халқ медицинасида турли касалликларни даволашда қўлланиб келинади. Унинг баргини эзиб яра-чақаларга қўйса, қонни тўхтатади, ярани битиради. Агарда қўл, оёқ ярасига баргизуб кертиб қўйилса, дард заҳрини олиб, микробларни йўқотади. Бинобарин, икки-уч кунда яра битиб, тузалади. Ичак-ошқозон касаллигини, жиғилдон қайнашни даволаш учун майин баргини олиб, овқат билан танаввул қилинади. Шунингдек, у гастрит, энтерит, энтероколит, йўғон ичакнинг яллиғланганини даволайди.

Бу ўсимлик пешоб ҳайдашда ва сийдик йўлларини яхшилашда ҳам аҳамиятлидир.

У баҳорда яхши ўсиб, ёзда гуллаб ўриғлайди. Бир тупи бир кишига бемалол етади. Совуққа чидамли бўлиб, қишда ҳам ривожланиб ўсади. Шу туфайли ундан йил бўйи фойдаланиш мумкин.

М. ТЎЙЧИЕВ, табиатшунос олим.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЭКСПОНАТЛАР БОЙИМОҚДА

Тошкент районидаги 1-мактаб оташин революционер Сергей Миронович Киров номи билан аталади. Комсомол ва ўқувчилар ташаббуси билан мактабда С. М. Кировнинг ҳаёти ва революцион фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи музей ташкил этилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Музей экспонатлари ҳар йили бойиб бораётир.

Ўқувчилар Киров номи билан аталувчи мактаблар, заводлар, музейлар билан алоқа ўрнатишган. Улар ёрдами билан Кировнинг ёшлиги, гражданлар уруши давридаги ҳаётига оид 5 та стенд тайёрланди. Ёш кировчиларнинг 8-слётида иштирок этган ўқувчилар ўзлари билан яна янги-янги маълумотлар олиб келдилар. Улар слётда Кировнинг жияни К. Верхотин билан учрашган эдилар. К. Верхотин областимиздан борган вакилларга «Киров бўлган жойларда» китобини тақдим этди. Ҳозир музейдаги экспонатлар сони 250 тадан ошиб кетди. Улар орасида Киров нутқи ёзилган пластинкалар, ноёб фотосуратлар, эсдаликлар бор.

Яқин келажакда мактаб олдига С. М. Киров бюстини ўрнатиш мўлжалланмоқда.

МЕТАЛЛУРГЛАР МАГАЗИНИ

Яқинда бекободликлар яхши совға олдилар. Металлурглар шаҳарчасида сирли идиш-товоқлари магазини ишга туширилди. Бу магазин В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи сирли идиш-товоқлар цехи ишлаб чиқарган маҳсулотлар билан савдо қилади. Ёш цех ишлаб чиқарган бежирим кострюль, чойнак, кружка, лаган, пақирлар ва бошқа сирли идиш-товоқларни шу ерда харид қилиш мумкин.

КИНОТЕАТР

Шаҳарнинг 11-микрорайонида янги кинотеатр биноси қурилаяпти. Бу кинотеатр 400 кишилик томошабинлар зали, дам олиш, ўқув зали, болалар хонасига эга бўлади.

С. БОЙМУРОДОВ.

ОЗОДАЛИККА РИОЯ ҚИЛАЙЛИК

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

Маълумки, ёз ва куз ойларида ошқозон-ичак касаллиги билан оғриш ҳоллари кўпаяди. Бу хил касалликнинг келиб чиқишига микроблар сабаб бўлади. Куннинг исиб кетиши, чанг, пашшалар, ювилмаган мева ва сабзавотлар — буларнинг ҳаммаси шу микробларнинг кўпайишига имкон туғдиради.

Ташқи муҳитга ўтган микроблар тезда ҳалок бўлмайди. Ариқ, ховуз, канал сувларида ва айниқса, гўштлик ва сутлик овқатларда микроблар кўпроқ сақланиб қолиши мумкин. Микробларнинг кўпайишига пашшалар, ҳожатхона ва ахлат яшикларини тоза тутмаслик ҳам сабаб бўлади.

Микроблар организмга ифлосланган сув, овқат орқали ўтади. Бемор билан бир идишдан овқатланиш орқали ёки ўша идишни етарли даражада тозаламаслик натижасида ҳам касаллик юқиши мумкин.

Юқумли ошқозон-ичак касалликлари группасига қорин тифи, паратифлар, дизентерия ва овқат токсит инфекциялар ёки овқатдан заҳарланиш каби хасталиклар киради. Бу касалликларга чалинган кишиларнинг кўпчилигида қоринда оғриқ пайдо бўлади, беморнинг кўнгли айнайди, қусади, ичи кетади ва организмнинг умумий заҳарланиш аломатлари сезилади. Баъзан эса буларнинг ҳаммаси бир вақтда содир бўлмаслиги мумкин. Масалан, баъзилар фақат кўнгли айнаб қусади. Бошқаларда эса, аксинча фақат ич кетади ва ҳоказо. Ич кетиш натижасида, айрим ҳолларда киши ўзини жуда олдириб қўяди, қўл-оёқлари баъзан тортишади.

Ошқозон-ичак касалликлари болаларда ва кексаларда айниқса оғир ўтади. Бунга сабаб, бола организмининг касалликка қарши курашиш қобилияти тўлиқ ривож тополмаганда бўлса, кексаларда организм бирмунча заифлашганлигидир. Одатда ошқозон-ичак касалликлари кўпинча енгил формада ўтади ва организмнинг умумий аҳволида деярли ўзгариш бўлмайди. Агар ўз вақтида эътибор қилинмаса, касаллик оғир формага ўтиши ва турли хил асоратлар қолдириши мумкин.

Совет медицинасининг ютуқлари туфайли ошқозон-ичак касалликлари муваффақият билан даволанмоқда. Лекин, касалликни даволашдан кўра унинг олдини олиш катта аҳамиятга эга. Бу, кўп жиҳатдан ўзингизга боғлиқ. Тозаликка риоя қилишда гап кўп! Уй-ховлиларни ва жамоат жойларини тоза тутмоқ зарур. Ариқ, ҳовуз, каналлар ифлосланишига йўл қўйманг.

Ошқозон-ичак касалликларини «ифлос қўллар» касаллиги деб ҳам атайдилар. Бинобарин, шахсий гигиенага риоя қилиш, ошқозон-ичак касалликларининг олдини олиш катта аҳамиятга эга.

Тозалик соғлиқнинг гарови эканлигини унутмайлик.

З. ОМОНОВ, медицина фанлари кандидати.

МЕДИЦИНА ЯНГИЛИКЛАРИ

Ўзбекистон ССР Тошкент Давлат медицина институтининг ректори У. О. Орипов бошчилигидаги Тошкент медиклар коллективи органларни қайта жойлаштиришда тўқима номувофиқлигини самарали ўзлаштириш имконини берадиган янги методлар ва воситалар ишлаб чиқди.

Янги препаратлар клиника ва экспериментал хирургия Бутуниттифоқ илмий текшириш институтида, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг органлар ва тўқималарни кўчириш институтида, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг буйракни кўчириш марказида синовдан ўтмоқда.

Суратда: (чапдан ўнгга) медицина фанлари доктори Д. Л. Арустамов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги У. О. Орипов ва медицина фанлари кандидати И. П. Прохоровалар.

Г. Пун фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ИККИ ЁШЛИ «САЁҲАТЧИ»

Ермаковлар онласи — ота, она ва уларнинг уч кичик фарзанди биргалашиб Калининград областидаги Кашино посёлкаси яқинидаги ўрмон чеккасига қараб йўл олди. Катталар ўт ўриш билан машғул бўлдилар, болалар эса шу атрофда ўйнашарди. Кичик Валерийнинг ғойиб бўлиб қолганини ҳеч ким сезмади.

Она ўзини йўқотаёзди. Ермаковлар теварак атрофни кезиб чиқишди. Болани ўрмон ичкарисига кириб ҳам ахтаришди. Бироқ ҳамма уринишлари бефойда бўлди. Оқшом туша бошлаганидан кейин янада хавотирланган ота-она милицияга ёрдам сўраб мурожаат қилишга мажбур бўлди.

Ермаковлар ва милиция ходимлари ярим тунгача ҳар қарич ерни, ҳар шох-шабба тагини синчиклаб текшириб чиқишди, сойлик, пастлик, халқоб жойларни ахтаришди. Бироқ ҳаракат зое кетди. Болани фақат эртаси кун топишди. Валерий соппа-соғ ва ҳеч бир ери шикастланмаган эди. У ҳаддан ташқари чарчаганлиги учун оёғида тура олмай, йиғлайвериб димоғи битиб қолган эди.

Шуниси қизиқки, уч ойдан кейин икки ёшга тўладиган Валерий ўрмонда бир неча километр йўл босган, — деб хабар беради «Калининградская» правда газетаси.

ШАХМАТЧИЛАР НИКОҲИ

Аргентиналик Антонио Гомез билан Бразилияда яшовчи Мария де Сильва ўртасидаги хат орқали ўйналган шахмат учрашуви роппа-роса икки йил давом этди.

Ниҳоят рақиблар охирги юришларини қилишгандан сўнг Антонио мот олгач, ўша заҳоти рақибига қуйидаги мазмунда телеграмма юборди: «Буткул ютқаздим! Менинг умр йўлдошим бўлишингизни таклиф этаман».

ПИСТИРМА ЯСАШГА ТЎҒРИ КЕЛДИ

Японияning Саппоро шаҳар полицияси маҳаллий темир йўлдаги тошларни бузиб ташлаётган безориларни изига тушиш учун бир неча ҳафта мобайнида қилган ҳаракатлари зое кетди.

Бундай йўлбузарларни темир йўлидаги участкаларнинг бирида қилинган пистирмадан кейин аниқлаш мумкин бўлди. Темир йўлларни ишдан чиқармоқчи бўлган бебошлар... қарғалар бўлиб чиқди. Шпаллар орасига тўлдирилган тошларни қарғалар емиш қидириб титкилаб бузишаётган экан.

Шаҳар ҳокимлари қанотли «безори»ларга қарши фавқулодда чора кўришга мажбур бўлдилар: шу мақсадда 600 овчи ёлланди.

СИРЛИ УЧРАШУВЛАР...

ТЕКИНХЎРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ.

Учрашувлар турли хил бўлади — шахсий, фойдали, кўнгилли ва кўнгилсиз...

Келинг, яхшиси буларнинг ҳаммасини таҳлил қилиб ўтирмай, «фойдали» учрашувларга тўхталамиз.

Шу йилги экиш кампанияси тугагандан сўнг Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхознинг полизчилик бригадаси бошлиғи Олимжон Аҳмедовнинг боши гангиб қолди. «Тўғрироғи ким билан «фойдали суҳбат» бошлаш керак?» деган савол уни қийнаб қўйди. Гап шундаки, у 10 тонна картошка «иқтисод» қилиб қолган эди. Албатта, бунинг эвазига, кейинроқ аниқланишича, колхозга каттагина зарар етказилди — гектар бошига кўзда тутилганидан кам уруғ қадалди, ўз навбатида ҳосилдорлик камайди.

Аммо, Аҳмедовни колхоз ишлари зиғирча ҳам ташвишлантирмайди. У кеча-ю кундуз ортиқча картошкани «сув» қилиш учун ким билан, қандай учрашув уюштиришни ўйларди.

Биринчи учрашув колхоз марказий складининг мудири Д. Эргашев билан бўлди.

— О, оғайни, ишларинг қалай? — деди қучоқ очиб Эргашев. — Экишни яхши тугатиб олдингми?

— Экиш-ку ўтди. Лекин кайфиятнинг мазаси йўқ.

— Нима учун? Уйингда бирор кўнгилсизлик содир бўлдими? Ёки соғлиғинг ёмонми?

— Йўқ, соғлиғим жойида, уйда ҳам ҳаммаси аъло. Аммо...

— Очиғини айтавер!

— Менда ортиқча маҳсулот бор, гумдон қила оласанми?

— Қаерда? Кўпми?

— 10 тонна. Улар сенинг омборингда турипти. Нима қилишга ҳайронман.

— Чойхонага юр, ўтириб гаплашайлик...

«Чойхўрлик» қилиб ҳам кечгача ҳеч нарса ўйлаб топиша олмади. Чойхонага эски танишлари — Чиноз район матлубот жамияти Олмазор рабкоопининг тайёрловчиси Рустам Абдуллаев кирганини кўрганларидагина тетиклашдилар.

— О-о, — уларнинг бўғзидан бирданига ана шу товуш чиқди, — мана бу одам бизга ёрдам беради!

Улар Абдуллаевни бир пиёла кўк чой билан меҳмон қилишди, кейин ўсмоқчилаб:

— Айтчи, Рустам, сенга пул керакми? — деб сўрашди.

Абдуллаев дўстларига ажабланиб қаради:

— Нима қиласизлар қуруқ саволни? Пул кимга керак эмас? Рустам, сенга қанча пул керак, деб сўралса, бу бошқа гап.

Бир пиёла чой устида гап қовушдими, ҳар қалай эртаси куни Абдуллаев гражданлар Неъматуллаев, Мирзамов ва Раҳматовлардан 35 тийиндан 10 тонна картошка харид қилганлиги ҳақида ведомость тузди. Ведомостда паспорт номери, серялари, ҳаттоки сотувчиларнинг уй адреси ва имзолари ҳам бор эди.

Бир кун ўтгач Карл Маркс колхозига Абдуллаев харид қилинган 10 тонна картошка 38 тийиндан сотилганлиги ҳақида акт тузди.

Картошка бунгача турган жойи — Марказий омборда сақланаверди, фақат килоси 3 тийин қимматроқ бўлиб қолганди.

Абдуллаев бу операцияни амалга оширгач, Аҳмедовга 3 минг сўм берди, ўзига эса арзимаган «ширинкома» — 500 сўм қолдирди. Аҳмедов ҳам тантилик қилди — Эргашевга «учрашув»даги иштироки учун 300 сўм тутқазди.

Кунлардан бир кун дўстлар учун кўнгилсиз учрашув содир бўлди. Ўз колхозига Аҳмедов томонидан сотилган, амалда эса ўғирланган картошкалар ҳақида Тошкент область ички ишлар бошқармаси ОБХСС районлараро бўлимининг катта инспектори Ихтиёр Фозилхонов хабар топиб қолибди. У билан бўлган учрашув ва суҳбат нақадар кўнгилсиз бўлса ҳам ундан бўйин товлашнинг иложи йўқ эди. Сўнгра «суҳбат»га Эргашев ҳам таклиф қилинди. Абдуллаевнинг ҳотиржамлиги ҳам узоққа бормади, бунинг устига 1975 йил мартидаги яна бир қалбаки иши фош бўлиб қолди. ОБХСС инспектори билан учрашув айниқса ачинарли якунланди: 20 минг сўм камомат топилиб, унинг устидан иш очилди.

Йўл-йўлакай ведомостда кўрсатилган сотувчилар, уларнинг адреси, паспорт серия ва номерларининг ҳаммаси уйдирма эканлиги ҳам маълум бўлиб қолди.

Энди улар янги «учрашув»ни кутишаяпти. Тез орада суд залида бўладиган бу учрашувда ҳар ҳолда уларнинг бошларини силашмаса керак.

С. НУРМУҲАМЕДОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР 63-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1976—1977 ЎҚУВ ЙИЛИГА ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БАЙДАРКА, КАНОЭ, БОКС ТУРЛАРИ БЎЙИЧА СПОРТ ЙЎНАЛИШИДАГИ ГРУППАЛАРГА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА: БИНОКОР БЎЁҚЧИ, ЭЛЕКТР ГАЗ ПАЙВАНДЧИ, МОНТАЖ КОНСТРУКЦИЯЛАРИНИНГ ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИСИ.

Билим юртида ўқиш муддати — 3 йил.

Махсус группаларга 14—15 ёшда бўлган, 8-синф ҳажмида маълумотли, танлаган спорт тури бўйича разряди бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртида яхши жиҳозланган спорт базаси бўлиб, ўқувчилар тажрибали тренерлар раҳбарлигида ўзларининг спорт маҳоратларини оширадилар.

Спорт йўналишидаги группаларга қабул қилиш спорт разряди тайин бўлганлигидан далолат берувчи ҳужжатлар асосида расмийлаштирилади.

Ўқувчилар 3-маҳал овқат (бепул, кучайтирилган), спорт формаси ва жиҳозлари, кийим-кечаклар, ётоқхона, ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишланган иш ҳақининг 33 процентини билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига конкурссиз кириш имконияти берилади.

АРИЗАЛАР 25 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш 1-сентябрдан бошланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, гувоҳномалар: маълумоти тўғрисида (асл нусхаси), туғилганлиги ҳақида; автобиография, турар жойидан справка, 6 та фотосурат (3Х4 см. ли), мактабдан справка, спорт разряди борлигини тасдиқловчи ҳужжатлар.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, «Чилонзор» массиви, 26 квартал, 1-уй, 32, 54, 71-автобусларнинг «1-квартал» бекати, 9, 15, 19, 21-трамвайларнинг «Ширин» бекати.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

11 АВГУСТ — ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Ёшлар спартакиадаси. 11.00 — **Привалов миллионлари** (бадиий фильм, 1-серия). 12.20 — Концерт-серенада. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.45 — Сиз яратган боғ. 16.15 — Композитор Бетховен. 16.45 — Подмосковье учрашувлари. 18.15 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Балет артистларининг концерти. 20.00 — «Жасорат»нинг дала почтаси. 20.30 — «Спортлото» тиражи. 20.40 — **Привалов миллионлари** (бадиий фильм, 2-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 23.30 — Яшнаган диёр.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қувноқ пионер ёзи. 11.55 — **Ҳамма палубага!** (бадиий фильм). 13.10 — Фильм-концерт. 13.35 — **Бронза қуш** (бадиий фильм, 1-серия). 18.30 — Мультфильм. 19.00 — Жонажон ўлка. 19.30 — Партиянинг социал-иқтисодий программаси — амалда. 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — Замонавий техника асосида тез ва соз қурайлик. 20.30 — Совет турмуш тарзи. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Фильм-концерт. 22.25 — **Очилган қўриқ** (бадиий фильм, 3-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **Йўлдаги учрашувлар** (бадиий фильм, 2-серия). 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — Классик куй саҳифалари. 21.30 — Телефильм. 21.50 — Хореографик миниатюралар.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/VIII да **Келинлар қўзғолони,** 12/VIII да **Ўйланиш.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Латвия ССР цирк усталарининг гастроллари. «УССУРИ ЙЎЛБАРСЛАРИ» аттракциони (19.30).**

КИНО

11 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Қора ботинкали новча киши; Новча кишининг қайтиши — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11, 14, 17, 20).

Жаннат калити; Тоннель охиридаги ёруғлик — «ВОСТОК» (10, 13, 16), «ДРУЖБА» (11, 14.15, 17.15, 20.30), «ҚОЗОҒИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «ВОСТОК» (18.30, 21.15).

Дарвеш ва ўлим — «ДРУЖБА» (12, 13.40, 16, 18, 19.40, 21.20).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора ботинкали новча киши; Новча кишининг қайтиши — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—02521. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64633. В—2621.